DARBININKAS

XLV NR. 64. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJIS - SEP., 16, 1960 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

CHRUŠČIOVAS ir Manhattano sala

Chruščiovas skaudžiai pajuto valstybės departamento pranešimą, kad Chruščiovas gali laisvai judėti tik Manhattano saloje. Dar laive "Baltikoje" jis skundėsi anglų žurnalistam, kad "tai neišmintinga" ir santykių negerina. O Sovietų atstovas davė formalų protestą. Apribojimas Manhattanu esąs ir "neteisėtas" ir "nedraugiškas" ir varžo delegacijos veikimą. Reikalavo, kad Chruščiovui būtų leista lankyti Glen Cove, L.I., kur yra Sovietų vila.

Valstybės departamentas tuojau pat protestą atmetė, pažymėdamas, kad kelionės už Manhattano ribų nėra susijusios su veikla Jungtinių Tautų, į kurias Chruščiovas atvyksta.

Kas bus pakviesti į Washingtoną?

Į Jungt. Tautų sesiją atvyksta taip pat Nasseris, Titas, Castro ir daugumas satelitų galvų. Washingtone svarstoma, kas iš atvykusių galėtų būti pakviestas į Washingtoną. Chruščiovas neminimas. Minimi Tito ir Nasseris.

Trumano apgailestavimas

Trumanas dėl Chruščiovo atvykimo apgailestavo vieno dalyko: kad Chruščiovas neatvyko tuo metu, kada New Yorką lankė Donna hurikanas — tai būtų buvęs jam puikus pasveikinimas.

JUNGTINĖSE TAUTOSE

— **Chruščiovas** pranešė, kad jis apsigyvens ne Waldorf Astoria, bet Sovietų atstovybėje prie Jungtinių Tautų.

— **Prez. Eisenhoweris** Jungtinėse Tautose kalbės rugsėjo 22, prieš kalbant Chruščiovui. Pirmas žodis priklauso Brazilijai, antras Amerikai. Anglija pritarė minčiai, kad prezidentas kalbėtų prieš Chruščiovą.

—**New Yorko** uosto darbininkų unija atsisakė patarnauti Chruščiovo laivui, kai jis atplauks į uostą.

— **Chruščiovas** kreipėsi į Hammarskjoldą, kad parūpintų jam leidimą laisvai judėti ir už Manhattano. Hammarskjoldas atsisakęs.

— **Castro,** o taip pat Albanijos ir Vengrijos galvos tegalės judėti tik Manhattane, kaip ir Chruščiovas.

— **Macmillanas** taip pat atvyksiąs kalbėti apie nusiginklavimą.

RINKIMŲ FRONTE

Kennedy naudai?

Gallupo instituto naujausias tyrimas rodo, kad nuotaikos svyruoja Kennedy naudai: 48 proc. prieš 47,5 neapsisprendus. Jei neapsisprendę būtų padalyti pusiau, tai už Kennedy 51 proc., už Nixoną 49.

— **Ginčas dėl religijos** eina labiau Kennedy naudai.

— **Liberalų partija** rugsėjo 13 pasisakė remsianti demokratų kandidatus.

— **Nixono patarimu,** Cabot Lodge kalba popietinėm valandom taikydamas labiausiai į moteris, šeimininkes. Nixonas eina su šūkiu, kad žmonės balsuotų ne už partiją, bet už asmens darbus ir jo žadamą programą.

— **Dr. Jonas Paplėnas** rugsėjo 12 staiga mirė Chicagoje. Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse rugsėjo 15. Velionis buvo žinomas tautininkų veikėjas, vadovybės narys.

Buvo užpuolę rykliai, o dabar - karo nusikaltėliai

Uosto darbininkai ir veteranai priekyje pasipriešinimo prieš Nikitos gaują

Kaip Amerikos visuomenė ruošiasi sutikti Chruščiovą?

Chruščiovas atvyksta "Baltika" laivu pirmadienį, rugsėjo 19, 8 val. ryto į East River prieplauką 23.

1. Nelaukiamą svečią piketuoti pasiruoš ILA (International Longshore Association) **uostų darbininkai ir tarnautojai su mažais laiveliais ir kuteriais.**

2. Iš laivo išlipantį Nikitą ir jo svitą piketuoti renkasi visi su plakatais ir šūkiais. Tuo pačiu metu **demonstracijos ruošiamos prie Sovietų delegacijos prie Jungtinių Tautų rūmų 68th St. ir Park Ave.** Šias demonstracijas ruošia Conference of the American of Central and Eastern European Descent ir American Frieds of Captive Nations.

3. Sekmadienį, rugsėjo 18, organizuojama **motorizuota protesto eisena (motorcade)** 3 val. popiet iš 96th St. į Park Ave. iki Sovietų delegacijos rūmų. Organizuoja American Action Committee, vadovauja karo veteranai. Smulkesnių informacijų galima gauti telefonu AX 1-5158. Demonstracijoje kviečiami dalyvauti automobiliais, dviračiais, motociklais. Demonstracija pro Sovietų delegacijos rūmus (68 gatvė ir Park Ave.) vyks iki Jungtinių Tautų. Atvyktantieji iš Queens ir Brooklyno galės į procesiją įsijungti ir vėliau, tik reikia pasiskambinti tel. AX 1-5158.

4. Antradienį, rugsėjo 20, 2:30 val. kviečiamas **mitingas prie Jungtinių Tautų rūmų,** United Nations Plaza, 769 First Ave., prie vėliavų nuleidimo ceremonijų. Tos pat dienos 8 val. vak. Carnegie Endowment rūmuose ruošiamas 20 metų rusų pavergtų tautų minėjimas.

5. Kasdien, iki Chruščiovas bus Amerikoje, nuo 6 iki 9 val. vak. bus protesto mitingai United Nations Plaza ir prie Sovietų delegacijos rūmų 68 St. ir Park Ave., New Yorke.

BALTIKA — šiuo laivu atplaukia Nikita ir kiti karo nusikaltėliai

PRANEŠIMAS LIETUVIAMS

Amerikos akcija ryšium su Chruščiovo atvykimu ruošia dideles demonstracijas rugsėjo 18 3 val. popiet. Visi lietuviai renkasi Fifth Ave. ir 43 St. Demonstracijos bus milžiniškos, nes prisideda visi veteranai. Todėl prašoma kuo daugiau lietuvių dalyvauti. Amerikos akcijos centras veikia Baltų laisvės namuose. Ten kiekvieną vakarą 7:30 vyksta posėdžiai, kur galima gauti informacijų.

PAGRINDINĖ CHRUŠČIOVO ATAKA N. Y., PAGELBINĖ — EINA BERLYNE

Berlyno srityje padidėjo Sovietų spaudimas sykiu su politiniu spaudimu Afrikoje ir J. Tautose. "Vakarų Berlynas (tik Vakarų) turi būti laisvas miestas". Tą Chruščiovo reikalavimą vykdant pirmiausia mėginama išstumti iš vakarų Berlyno Vakarų Vokietijos įtaką. Tam reikalui rytų Vokietija išleido taisykles: kiekvienas iš Vakarų Vokietijos, norėdamas įeiti į rytų Berlyną, turi gauti Rytų Vokietijos policijos leidimą.

Naujas reikalavimas dėl pasų

Rugsėjo 13 rytų Vokietija papildė reikalavimus: **rytų Vokietija nepripažįsta vakarų Vokietijos išduotų pasų, kuriais dabar gyvena vakarų Berlyno gyventojai.**

Tą pat dieną, tik spėjus paskelbti minėtą reikalavimą, Sovietų karinis atstovas Berlyne Zacharovas atmetė Vakarų protestus prieš susisiekimo varžymą. Sovietų atstovas pareiškė: rytų Vokietija turi pilną teisę kontroliuoti savo žinioje esančią teritoriją.

Dėl oro koridorių

Dar ir daugiau: Sovietų atstovas įspėjo Amerikos, Anglijos, Prancūzijos karinius atstovus "nepiktnaudoti" oro koridorių į Berlyną ir neleisti skristi "revanšininkam" bei "militaristam". Suminėjo ir konkrečiai — vakarų Vokietijos prezidentą Lubcke. Oro koridoriai skirti esą tik sąjunginiukų įgulų reikalam.

Vakarų vokiečių atsakymas

Vakarų Vokietijos pramoninkai pritarė vicekanclerio Erhardo raginimui ir į rytų Vokietijos susisiekimo varžymus atsakyti prekybinių ryšių su rytų Vokietija boikotu.

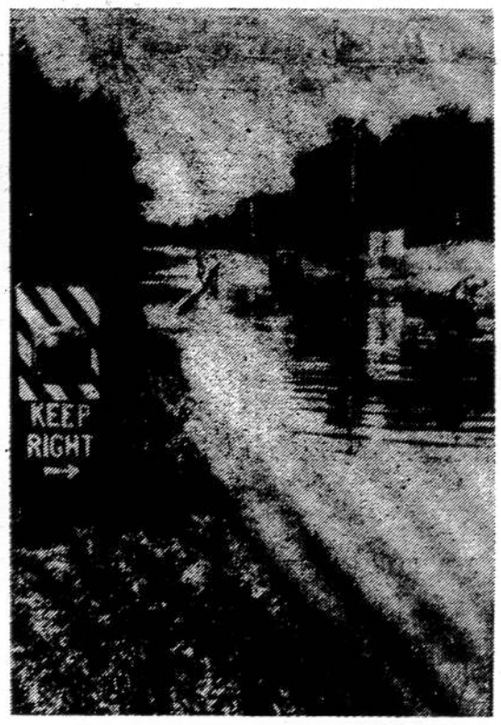

DONNOS HUMORAS LAKE SUCCESS,L.I. — Laikykis dešinės, vadinas lįsk į vandenis, kuriuos suplakė hurikanas.

Kongo valdžią perėmė kariuomenė

Kongo kariuomenės vadas pulk. Joseph Mobuto rugsėjo 14 paskelbė per radiją, kad kariuomenė perima Kongo valdžią. Lumumba esąs pabėgęs į Stanleyville. Prezidentas paleidęs 1 mėnesiui parlamentą ir senatą. Ar Mobuto pats valdys, ar valdys prezidentas ir jo paskirtas naujas min. pirmininkas Ileo, neaišku.

Pulk. Mobuto buvo paskirtas kariuomenės vadu min. pirm. Ileo vietoj gen. Lundula, kuris buvo paleidęs Lumumbą iš kalėjimo.

Jungtinės Tautos atmetė Lumumbos atstovą.

Jungtinės Tautos nuėmė blokadą nuo radijo stoties. Pirmasis tuo pasinaudojo prezidento Kasavubu ministeris. Leido taip pat aerodromais naudotis privatiem lėktuvam. J. Tautų kariuomenės kontrolė sumažinta po to, kai sekmadienį Ghanos kariuomenė pasitraukė nuo radijo stoties.

Ghanos vyriausybė rugsėjo 13 pranešė Hammarskjoldui, kad ji pasiryžusi savo kariuomenę atitraukti iš J. Tautų kontroliavimo ir perduoti Lumumbai. Nasseris taip pat pranešė rugsėjo 12, kad savo kariuomenę atitrauksiąs, jei Lumumbai nebus duotos laisvos rankos.

Jungtinių Tautų prestižas ir čia dyla, kada jos karinės jėgos ima krikti. Maskvos satelitų kariuomenė tegali tarnauti ne Jungtinių Tautų politikai vykdyti, bet tik Maskvos.

TIKĖJIMAS IR GYVENIMAS

Katalikų mokyklos auga

Vienas iš septynių mokinių Amerikos pradinėse ir aukštesnėse mokyklose yra katalikų mokykloje. Naujai stojančių į pradines mokyklas skaičius parapinėse mokyklose jau pralenkė viešųjų mokyklų stojančių skaičių.

— **Amerikos katalikų** misijų sekretoriatas Washingtone trijų dienų konferencijoje nutarė sustiprinti moralinę, švietimo ir materialinę paramą pietų Amerikai.

— **Blue Cross** nuo lapkričio 1 pakels mokesčius 33,45 proc. Klientų turi 7,200,000.

— **Ethel,** naujas hurikanas, pasirodė virš Louisianos.

MSGR. EDWARD SWANSTROM paskirtas vyskupu augziliaru New Yorko arkivyskupui kard. Spellmanui.

Didžiausias Amerikos išdavimas nuo Fuchso laikų

Išdavikų ir bėglių Martin ir Mitchell bylą rugsėjo 14 pradeda priešamerikinei veiklai tirti komitetas. Apsaugos departamentas mėgino sumažinti pabėgėlių reikšmę Amerikos apsaugai, tačiau Newsweek kartoja demokratų lyderio J. W. McCormack pareiškimus, kurie kalba ką kita.

Ar jų pabėgimas pakenkė Amerikos saugumui? — Labai pakenkė. Kai kurie vyriausybės žmonės tvirtino, kad tokios žalos nebuvo padaryta nuo laikų Klaus Fuchso, kuris pabėgo su atomo paslaptim. Sovietam dabar žinomi amerikiečių kodai.

Ar saugumo paslaptys buvo bėgliam žinomos? — Pakankamai. Jų darbas buvo iššifruoti Sovietų pranešimus, sugautus per radiją. Ten, kur jie dirbo — Fort Meade, buvo atsiunčiami ir pranešimai, užregistruoti lėktuvų U-2. Tie pranešimai Mitchell ir Martin buvo prieinami. Jiem buvo žinomi taip pat visi punktai, iš kurių Sovietų pranešimai buvo sekami.

Ar jiem buvo žinomas U-2 lėktuvo skridimas? Nežinia, ar jiem iš anksto buvo žinomas Powers skridimas. Bet ankstesnių skridimų pranešimai buvo žinomi, ir jie buvo susirišę su rusais dar prieš Powers skridimą. Pentagonas žino taip pat, kad Sovietų radaras sekė Powers U-2 skridimą anksčiau, nei jis perskrido Sovietų sieną.

B. F. Mitchell ir H. Martin biografijoje Newsweek tarp kitų dalykų pastebi, kad ir vienas ir antras buvo bedieviai fanatikai.

A. A. PROF. DR. KAZYS PAKŠTAS

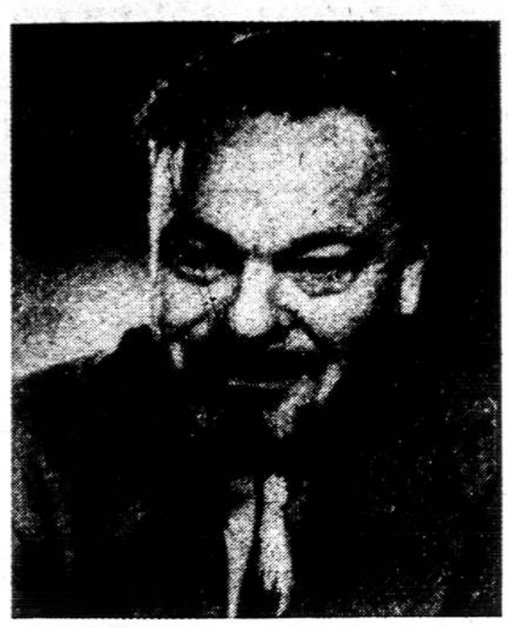

Prof. dr. Kazys Pakštas mirė rugsėjo 11, sekmadienį, 2:30 val. ryto Chicagoje pas savo gimines, kur buvo apsistojęs nuo atvykimo į Ateitininkų kongresą.

Mirtis buvo staigi — širdies smūgis.

Palaidotas trečiadienį, rugsėjo 14, Chicagoje šv.. Kazimiero kapinėse.

Paliko žmoną, kurią buvo vedęs pernai po pirmosios žmonos mirties.

✠

VELIONIES GYVENIMO IR VEIKIMO PAGRINDINĖS DATOS:

Gimė 1893 Užpaliuose, Utenos apskr. Gimnaziją baigė 1911 ir dirbo Kaune S. Banaičio spaustuvėje.

1913 išbėgo į Ameriką. Atkakliai dirbdamas, 1914 — 18 Valparaiso, Ind., ir Fordhamo, N. Y., universitetuose baigė sociologijos mokslus. Tuo pačiu metu buvo "Vyties" redaktorius (1915 - 16) ir Tautos Fondo gener. sekretorius (1916-18).

1918 - 23 Šveicarijoje kaip Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijos sekretorius. Ten 1923 Fribourgo universitete baigė geografijos mokslus daktaro laipsniu. Ten artima pažintis ir bičiulystė su St. Šalkauskiu.

1923 - 24 vėl Amerikoje: Darbininko redaktorius (Bostone), 1924 - 25 Draugo redaktorius Chicagoje.

1925 - 39 geografijos profesorius Lietuvos universitete Kaune. Tuo pačiu metu 1928-31 profesorius Rygos universitete; 1930 - 40 Ateitininkų Federacijos vyriausias vadas; Lietuvos geografijos draugijos pirmininkas; Lietuvių - švedų draugijos pirmininkas.

Nuo 1939 vėl Amerikoje: 1939 - 41 lektorius Kalifornijos universitete vasarinėje sesijoje, 1943 - 44 profesorius Carleton kolegijoje Northfield, Minn., 1947 - 48 armijos kursuose Monterey, Cal., 1949 Duquesne universitete Pittsburghe, nuo 1958 Steubenville.

Protarpiais gausios geografinės kelionės po Afriką, pietų Ameriką, Kanadą, kelionės su paskaitom po Skandinaviją; lankėsi ir Sovietų Sąjungoje.

PAKŠTO IDĖJOS APIE LIETUVIŲ TAUTOS KELIĄ

K. Pakštas buvo vienas iš negausių lietuvių tautos ideologų, kelių rodytojų į ateitį. Jo pagrindinės gairės lietuvių tautai:

— Lietuva turi pasisukti veidu į jūrą.

— Lietuva turi orientuotis į prancūzų ir anglų kultūrą.

— Lietuva turi jungtis į regioninius blokus: Baltoskandijos, paskiau Vidurio Europos federaciją.

— Lietuva turi suintensyvinti lietuvių kultūros pažangą: "pasukti kultūrinio gyvenimo laikrodį šimtą metų pirmyn".

— Lietuvos vidaus gyvenime taiką ir sugyvenimą gali garantuoti kultūrinė autonomija.

— Lietuva turi planingai organizuoti emigraciją: pirmas Pakšto planas — Angola, paskutinis — Britų Hondūras.

(Nukelta į 4 psl.)

Maskva rengiasi užpulti JAV atomais nuo 1955

Kongreso komisijoje, kuri tiria priešamerikinę veiklą, rugsėjo 14 liudijo Sovietų jūrų kapitonas N. F. Artamonov:

Nuo 1955 vasario Sovietų strategija paremta doktrina apie staigų užpuolimą atomiriais ginklais. Šita doktrina buvo paskelbta leidiny, kuris buvo platinamas tik tarp karininkų. Sovietai puls, jei tik matys, kad gali laimėti staigiu smūgiu.

Artamonov taip pat liudijo, kad sovietiniai žvejybiniai laivai Atlante buvo skirti šnipinėti ir turėjo visus tam reikalingus aparatus.

Artamonov pabėgo 1959 biržely iš Gdynės, kur jis turėjo apmokyti lenkus jūrininkus.

N. F. ARTAMONOV, sovietų kapitonas bėglys

KONGO "NEPRIKLAUSOMYBĖ"

Kongo toks chaosas gavus nepriklausomybę, kad dabar ji ūkiškai sugriūtų, jei Jungtinės Tautos nemokėtų jai paramos. Tik Amerika per Jungtines Tautas yra tam reikalui davusi 5 mil. dol. Niekas mokesčių nemoka; kariuomenė algos negavo. Dabar pradėjo jai mokėti Jungtinės Tautos.

LAIMINGA NELAIMĖ

La Guardia aerodrome rugsėjo 14 nusileisdamas apvirto ir užsidegė lėktuvas su 70 keleivių ir 6 įgulos nariais. Keleiviai kabojo diržuose žemyn galva. Tačiau stiuardesės per porą minučių išgelbėjo visus keleivius.

— **Amerikos** du bombonešiai B-47 susidūrė ore viršum Atlanto prie Airijos. Vienas lėktuvas su trim lakūnais nukrito į jūrą, kitas pasiekė bazę.

Sovietai paleidę žmogų?

Londone mokslų ministerija, remdamasi sovietų spaudos žiniom, rugsėjo 14 pranešė, kad sovietai paleidę su raketa žmogų iki 60 mylių ir laimingai jį susigrąžinę. Laukiama, kad Chruščiovas Jungtinėse Tautose apie tai kalbės.

Niet, rytoj lėktuvo nėra ir nebus

Maskvoje buvojo ir Bob Considine, "Journal American" bendradarbis, [illegible] teisiamas Powers. Jo nuotykiai su [illegible] iš Maskvos papildo vaizdą [illegible] kurį [illegible] rašytojas John [illegible].

Amerikos turistas — pasakoja Considine — yra [illegible] jamas ir jo doleriai mielai priimami. Tačiau atvykti į Maskvą lengviau negu išvykti. Dėl išvykimo yra griežtos taisyklės, ir jų griežtai turi būti laikomasi.

Skubėdamas į Maskvą, Considine nebuvo pasirūpinęs bilietu ir atgal. Norint atgal gauti bilietą Maskvoje vienintelis kelias yra per Inturistą. Dieną po Powers bylos — sako Considine — paprašiau paso iš viešbučio, kuris pasą buvo paėmęs policijai tikrinti, prisistačiau pats į Inturistą, kuris yra Maskvos geriausiam viešbutyje "International" ir maloniai merginai už stalo pareiškiau, kad rytojaus dieną — sekmadienį — noriu išvykti.

"Niet, — tai negalima". ji atsakiusi su rezignaciniu šypsniu, kuris toks būdingas daugeliui rusų. **"Nėra jokio lėktuvo šį vakarą, nebus jokio lėktuvo sekmadienį. Gal tamsta mus vėl aplankytum pirmadienį".**

Amerikos korespondentas nenorėjo priimti to "niet", bet be prieštaravimo. Jis teiravosi, ar gali pamatyti pareigūnės bosą A. Rogovą. "Niet" — jis išėjęs. O kaip tada su Inturisto šefu — tai puiki moteris Zoja Novikov. "Niet" — ir ji [illegible]. Ar gali Amerikos korespondentas gauti jų telefono numerius? "Niet" — tai negalima.

Nuvykau — pasakoja Considine — į Metropolio viešbutį. Ten daugelis lėktuvų linijų turi savo ofisus. Jie visi buvo uždaryti. Laimė, viešbutyje sutiko John Chancellor iš NBC. Tas turėjo žinių, kad sekmadienį pasiūs vienuoliktą iš Maskvos į Varšuvą ir Paryžių skrenda prancūzų linijos Caravelle lėktuvas. Tada aš — sako korespondentas — atgal į National viešbutį pas dežuruojančią merginą. Po daugelio skambinimų telefonu ji man pranešė, kad aš galiu grįžti į Metropolio viešbutį į kambarį nr. 3 ir nusipirkti bilietą į Caravelle.

Metropolio viešbutyje mergina prie bilietų stalo negalėjo susikalbėti angliškai. "Niet" — ji negalinti skambinti į National viešbutį anai dežuruojančiai merginai, kuri Considine buvo atsiuntusi pas ją. Beviltiškoje padėtyje iš užpakalinio kambario išėjo kita mergina. Pasikrapščiusi popieriuose apie 20 min., tarė: "Tai tamsta nori bilietą į Prancūzijos liniją 721, ar taip?". Paskui paskambino telefonu dar 6 kartus; paskui rūpestingai patikrino pasą puslapis po puslapio, ar Amerikos korespondentas [illegible] leista [illegible] išskristi iš Maskvos ir [illegible] ištraukė bilietą [illegible] 2,000 [illegible]. Gavęs [illegible] — [illegible] Considine [illegible] grynais. Jis pasiūlė Air Travel čekį. Mergina [illegible] jį, lyg tai būtų nuo [illegible] žvaigždės nukritęs daiktas. "Niet" — du tūkstančiai rublių". Bet juk tas čekis tinka visam pasauly — aiškinosi korespondentas. "Niet", du tūkstančiai rublių".

Kaip pamišęs leidausi per miestą, kol suradau UPI agentūros atstovą Henry Shapiro, kuris man davė du tūkstančius grynais. Skubinaus atgal. Jau uždaryta iki pirmadienio . . . Bet gal bilietas pas National dežuruojančią merginą? Grįžau pas ją, padėjau ant stalo, ryšulį rusiškų kopūstų; ji suskaitė, švilptelėjo elevatoriaus operatoriui ir iš jo kišenės ištraukė — bilietą.

VASARVIETĖS Nidoje.

MASKVOS BLOKAI PRIE BALTIJOS JŪROS

[illegible] Lietuvos, Latvijos ir Estijos dar prijungiama ir Gudija, kuri sovietinėje sąjungoje vadinama visada Baltarusija.

Sudarydama tokį keturių bloką, Maskva [illegible] tęsia Hitlerio ir Rosenbergo sukurtą Ostlandą. Tęsia, nes jis Maskvai naudingas. Vienas iš kaltinimų, kuriuos Maskva paskelbė 1940 okupuodama Baltijos valstybes, ir buvo tas, kad Baltijos valstybės esą sudariusios karinį bloką, kuris esąs nukreiptas, žinoma, prieš Sovietų Sąjungą. Trijų Baltijos valstybių sąjunga Maskvai nenaudinga. Ji pabrėžia Baltijos interesų bendrumą, o tuo pačiu ir skirtingumą nuo Maskvos. Pridėjus Gudiją, tas pavojus sumažėja. Gudija yra tiltas, kuris jungia Maskvą su Baltijos valstybėm. Gudija gali būti apsaugos priemonė, kad Baltijos kraštai nepabrėžtų savo skirtingos nuo Maskvos individualybės.

★

Antras blokas dabar garsinamas ir skelbiamas prie Baltijos. Antai, Gottfried Gruenberg, rytų Vokietijos karo attaché Maskvoje, šiemet vėl kartojo "Sovetskaja Litva" šūkį—"Baltijos jūros [illegible] vieš, lenkai, estai, rusai, suomiai, [illegible], norvegai, danai ir [illegible] iš abiejų Vokietijų.

Sąskrydis organizuojamas kaip priešybė Nato. Dėl to ir [illegible] sugrupuoti taip, kad Nato rodomas kaip agresorius, kuris Baltijos jūras nori paversti agresijos baze prieš taiką, o prie Baltijos jūrų susilėkę komunistai — tai balandėliai su alyvų šakelėm, nors ir neslepia, kad po sparneliais yra raketos . . .

Ko siekia reklamos meisteriai tuo nauju "bloku" prie Baltijos? Tikslas jau pernai buvo paskelbtas: sudaryti Baltijos taikos zoną. Praktiškai tai reiškia: **reikia padaryti prie Baltijos jūros esančias Skandinavijos valstybes "neutralias".** Ligi šiol neutrali yra Švedija, o Danija ir Norvegija yra Nato nariai. Reikia jas iš ten ištraukti, padidinti "neutralių" skaičių.

Kaip Gudija buvo tiltas Baltijos valstybėms [illegible] **labiau** [illegible] **Baltijos** [illegible] **Skandinavijos** [illegible] **labiau prijungti prie Maskvos.**

★

Baltijos pajūryje susitiks ne valstybių atstovai, o tik komunistų. Tačiau bolševikų akyse komunistai ir yra tikrieji liaudies ir valstybės atstovai. Tad jie ir skelbs, kad Baltijos blokas prieš Nato, už Maskvą. Jų propaganda tokiu sąskrydžiu sieks toliau **susprogdinti visuomenės nuotaikas Skandinavijos kraštuose,** kaip tai darė ligšiol Skandinavijoje ar Austrijoje rengiami "taikos", "jaunimo" kongresai, o iš tiesų bolševikiniai mitingai.

Kodėl jiem nesinaudoti naivumu vakariečių, kurie tebegalvoja, kad duoti laisvę plėšikų ir galvažudžių gaujom yra demokratija ir kad plėšikam ir galvažudžiam reikia leisti nekliudomai keliauti pas gaujos vadą į Maskvą, nes kitaip nusikalsi demokratijai. Visoje aktyvioje Europoje iš to naivumo išsigydžiusi ligi šiol tik viena Vokietija.

Rinkimai ir religija

Argumentai už ir prieš

Protestantų dvasininkų ir pasauliečių 150 asmenų vadovavęs dr. N. V. Peale aiškino, kad katalikas netinka į prezidentus dėl to, kad jis bus nuolat savo bažnyčios įtakoje.

Tokių argumentų absurdiškumą griovė ne tik sen. Johnsonas, primindamas, jog Ribikovas žydas yra gubernatorius, Nixonas yra kvakeris, kodėl turi būti daroma išimtis katalikui? Net ir atskiri protestantų dvasininkai per pamokslus atsiribojo nuo Peale ir anų 150 protestantų argumentų:

Yra absurdas: katalikas gali būti geras į mayorus New Yorkui, į valstybės gubernatorius, į vyr. teismo teisėjus, bet kai ateina prezidento klausimas, tai jau jis bus kontroliuojamas popiežiaus ar savo bažnytinės hierarchijos, — kalbėjo pamoksle protestantų episkopalų dvasininkas B. Minifie episkopalų bažnyčioje New Yorke.

Berlyno fronte

Berlyno reikalu Maskva sugalvojo naują ėjimą išgauti iš Vakarų bent dalinį pripažinimą rytų Vokietijai. Rugsėjo 8 rytų Vokietija paskelbė: kas iš vakarų Vokietijos nori įvažiuoti į rytų Berlyną, turi gauti specialų rytų Vokietijos policijos leidimą. Lig šiol visokie pažymėjimai buvo imami iš karinės okupacijos komendantūros. Naujos taisyklės taikomos tik rytų Vokietijos gyventojam. Karinio personalo ir kitų valstybių piliečių jos neliečia.

Amerika, Anglija, Prancūzija jau tiek protestų prirašė, kad į juos Sovietai ir neatsako. Kai Vokietijos atstovas Washingtone atsilankė tuo reikalu pas valstybės sekretorių, tai jis pasakė, kad "reiktų ką nors daryti". Kol sąjungininkai sugalvos "ką nors daryti", Vokietijos vicekancleris Erhardas paskelbė atsišaukimą į Vokietijos prekybininkus, kad jie neimtų iš rytų Vokietijos policijos tokių leidimų savanoriškai ir atsakytų į tą reikalavimą ūkinių santykių su rytų Vokietija boikotu.

Žinios iš Saturno

Amerikos radijoteleskopas sugavo ženklus iš Saturno planetos ir miglyno, kuris yra nuo žemės per 3,000 šv. metų. Saturnas yra nuo žemės už 744-1038 milijonų mylių. Anuos 3,000 šviesos metų verčiant myliom išeina 18 kvadrilijonų mylių. miglynas nuo žemės.

Iš sugautų ženklų būsią galima spėti apie temperatūrą, žiedus ir kt.

KYLA PROTESTAI PRIEŠ TUŠČIAŽODŽIAVIMĄ

SPAUDA

T. Žiburiai rugsėjo 8 vedamajame:

"Kiekvienos sukakties, kiekvieno minėjimo proga pasipila deklamacija — pilna patoso, didelių žodžių, besistengianti sujaudinti, sugraudinti. Jeigu ji būtų rezervuota tik poezijai, būtų suprantama, bet kai ji tampa ir visų minėjimų dvasia, veja klausytoją lauk iš salės. Neužmirškime, šiandieną klausytojas laukia ne deklamacijos, o minties, fakto, blaivaus vertinimo ir naujos orientacijos. Jisai vertina minėjimus ir apskritai lietuvišką veiklą, tačiau nori gerai paruoštos programos.

"Panašiai mūsų žmonės vertina ir visą lietuvišką veiklą. Ten, kur matyti vertingi darbai, atsiranda ir lėšos ir susidomėjimas".

Tiesus pasisakymas, bet teisingas. Kalbant, kas galima būtų padaryti konkrečiai kovoje prieš tuščiažodžiavimą ar minėjimų ir kongresų lygio pakėlimą, — pirmos ir geros iniciatyvos galėtų parodyti patys minėjimų rengėjai ir kalbėtojai. Rengėjai neturėtų provokuoti be reikalo kalbėtojų kvietimais "tarti žodį", "sveikinti", o sveikintojai neturėtų piktnaudoti rengėjų gero gesto ir sveikinimo minučių nepaversti pusvalandžiais, dar prieš tai klausytojus įspėdami, kad nieko naujo nepasakys. Klausytojai išklauso ir ilgų kalbų, jeigu jose randa ką naujo, kuo save gali praturtinti. Dėl to kalbėtojas, prieš sutikdamas daryti pranešimą, turėtų pergalvoti, ar turės ką naujo pasakyti.

Reformų liga

Draugas rugsėjo 6 dr. K. Sruoga straipsnyje "Vaistai LB tarybos nariams" kelia klausimą: kas kaltas, kad "bendruomenė nepadaro to, kas reikėtų, ir ką galėtų padaryti?". Atsako: "Tai bendruomenės įstatų ir visokių nuostatų painumas, kuris kelia ginčus ir stabdo darbą". Esą jau praėjusių metų LB tarybos suvažiavime buvo balsų "už pagrindinę bendruomenės vykdomųjų organų organizavimo reformą". Siūlo kitam suvažiavime atsisakyti nuo tarybos ir valdybos narių pranešimų, neeikvoti laiko kalbom, o kalbėti apie reformą.

Išmintingas patarimas — atsisakyti nuo nereikalingų kalbų. Tik tarp tokių nereikalingų kalbų ar nebus ir kalbos apie amžiną organizavimąsi, persiorganizavimą ir to persiorganizavimo reformas? Tai panašu į Krilovo muzikantus, kurie "vis reformavosi" vietom, manydami, kad nuo to muzika bus geresnė. Yra žmonių, kurie vis mano, kad įstatus ir statutus reformuoti tai jau yra veikimas. Deja, tai liga, nuo kurios labai reikalingas vaistas. O tokis vaistas — tai pačiam paimti ir padaryti ką nors konkretaus vietos lietuvių naudai, o to joki įstatai ir nuostatai nekliudo.

IŠ LIETUVOS

Sezoniniai ir nuolatiniai reikalai

Pjūtis ir sėja

Spaudoje daugiausia šiuo metu kalbama apie pjūtį ir sėją. Giriami vieni kolchozai, kurių laiku laukai nuvalomi ir vėl apsėjami. Peikiami, kur viskas užsidelsia. Kaltininkas dėl nepasisekimo visur minimas vienas ir tas pats — bloga organizacija, nemokėjimas sutelkti jėgas ir mašinas.

Mokslo pradžia

Nuo rugsėjo 1 prasidėjo mokslas. Kaune 52 mokyklose mokosi 30,000. Moko 1,300 mokytojų. Dėmesys labai kreipiamas į internatus, kuriuose mokiniai gauna apsigyventi. Visiem mokiniam jų dar nepakanka. Pavyzdžiui, Marijampolėje iš 7,000 rajone besimokančių, internate gyvena tik 330. Sovietai tikisi, kad internatuose bus lengviau kontroliuoti mokinius ir atriboti juos nuo tėvų įtakos.

Propaganda prieš kunigus

Tai ne sezoninis, bet nuolatinis, tik vis stiprinamas veikimas kovoje prieš tikėjimą. Tam tikslui Panevėžyje veikia jau antri metai "bedievių namai". Tam tikslui ir vietos laikraštis "Panevėžio tiesa" sustiprino propagandą, vadovaujamą to laikraščio redaktoriaus pavaduotojo A. Fainbliumo. Dabar per laikraštį kaltina juos kaip "hitlerininkus" ir partizanų prieš sovietų valdžią rėmėjus. Tokia propaganda nukreipta prieš kunigus H. Prielgauską, Joną Buliauską, A. Sušinską, P. Šidlauską. Specialiai pavaryta akcija prieš Gegužinės kaimo Mortą Jankauskaitę, kad ji moko vaikus tikėjimo. Laikraštis įspėjo tėvus, kad jie pagalvotų, kokie gali būti to rezultatai.

Panevėžio vid. mokyklos ateistų būrelis, vadovaujamas mokytojų, lankosi kolchozuose su ateistiniais pranešimais.

DIDŽIAUSIAS RADARAS

Amerika diriguoja didžiausią pasaulyje radarą. Jis galės priimti ženklus iš Jupiterio planetos per 600 mil. mylių. Radaras bus baigtas 1961 metų rudenį, kaštuos 5,5 mil. dol.

— Kuba atsikvietė iš Čekoslovakijos specialistus radijo trukdytojus.

— Chicagoje katalikų mokykla, kuri sudegė pernai gruodžio 1, jau atstatyta iš naujo — atsiėjo 1 mil. dol.

1860 ŠVENČIAME SIMTMETINĮ JUBILIEJŲ 1960

PASKUTINIU NUTARIMU DIVIDENDAI IŠMOKAMI $3\frac{3}{4}$% PER METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3½% normalaus ir ¼% specialaus priedo)

3 1/2% PER METUS NORMALUS DIVIDENDAS METŲ KETVIRČIAIS

NUO PADĖJIMO DIENOS apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užeikite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų banko skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A MUTUAL BANK

"...kur jūsų pinigai tarnauja tik jums!"

BROOKLYN, New York

Eastern Parkway Office: 539 EASTERN PARKWAY at Nostrand Avenue. Pirmadieniais - Penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 3 v. popiet. Pirmad. vakarais nuo 5 iki 8 v. PResident 3-7000

Brodway Office: 135 BROADWAY at Bedford Ave. Antradieniais - Penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 3 v. popiet. Pirmadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro. STagg 2-6676

Member Federal Deposit Insurance Corporation

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI LABAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS ŠIE LEIDINIAI:

Saulės Giesmė, dr. A. Maceina $3.00
Šv. Kazimieras, dr. Z. Ivinskis 2.00
Milžinas, Didvyris, Šventasis, dr. P. Gaida 1.00
Laisvė ir Būtis, dr. J. Girnius 1.00
Vysk. M. Valančiaus biografijos bruožai, V. Biržiška 1.00

Čia taip pat gaunamos visos naujai išleistos lietuviškos knygos: "Draugo", "Nidos", "Terros", Saleziečių knygos jaunimui, Vokietijoje išleistos "Mūsų Tėvų pasakos" ir kitos vaikams knygutės, maldaknygės, plokštelės (ilgo grojimo), devocijonalijos bei kalėdiniai atvirukai.

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Tel.: APplegate 7-0349 Sav. V. ZELENIS

BANGA TELEVISION

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

NAUDOKITĖS PROGA!

- Fedders (geriausios rūšies) oro vėsintuvai. Žemiau sezono kainos
- 40% nuolaidos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
- Dideli atpiginimai aukščiausiai įvertintoms Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI

Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkiniu

Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko

Darbo valandos: kasdien iki 7 val. vak.; penktad. iki 9 val. vak.

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis)

Tel. Hickory 1-5220

WILLIAM J. DRAKE

Licensed Real Estate Broker

Lietuviams Specialus Patarnavimas

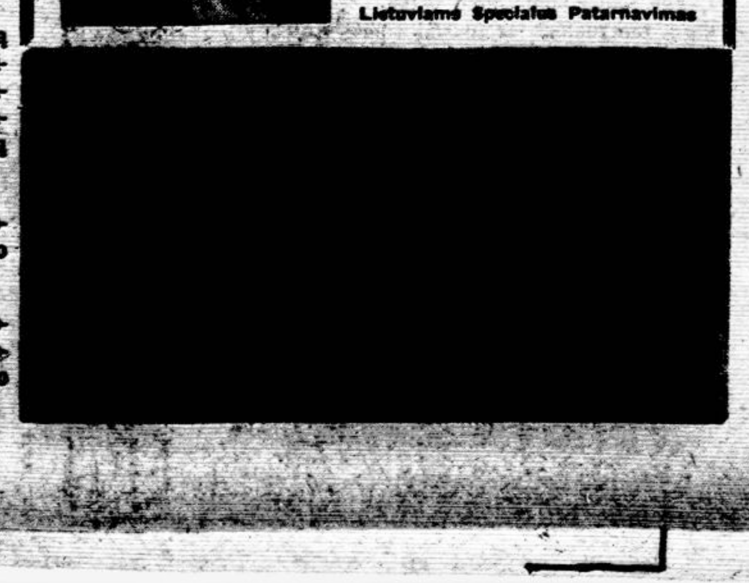

[illegible] Published semi-weekly except holiday [illegible]

THE [illegible] By FRANCISCAN FATHERS

[illegible] AMERIKA, LIS [illegible] DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIAS

[illegible] Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES — PRENUMERATOS KAINA

Domestic yearly [illegible] — Amerikoje metams [illegible]
Brooklyn, N. Y. [illegible] — Brooklyn, N. Y. [illegible]
Half year [illegible] — Pusei metų [illegible]
Foreign [illegible] — Užsieny [illegible]

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUSIEDELIS [illegible]

REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel.: GLenmore 5-7281

Galas pradžios ieško

Galas įtempimo, kuris ypač sustiprėjo šiais metais, neturėtų būti toli. Tokiai nuomonei yra trejopas pagrindas.

Viena, laisvojo pasaulio didžiosios valstybės, kurios turi pakankamai militarinės jėgos griežtesnei politikai, stinga ryžtumo ir vieningumo.

Antra, Sovietų Sąjungos politika juo toliau, juo labiau darosi nenuolaidi; jokios derybos negali Maskvos sulaikyti nuo veržlumo prispausti JAV prie sienos.

Trečia, tos veržlios sovietinės politikos iškamša, Nikita Chruščiovas, savo iššaukiamais veiksmais rodo, kad jisai ieško galo.

Nikalojus Artamonovas, Sovietų laivyno karininkas, pabėgęs nurodo, kad "Chruščiovas nėra kantrus lūkuriuoti be galo, kol evoliucijos keliu JAV pasidarysiančios socialistinės (atseit, sovietinės). Chruščiovas netikis, kad tai galėtų įvykti, kol jis esąs valdžioje. O norėtų tai matyti dar savo gyvenime".

Artamonovas dar liudija, kad Sovietų Sąjunga jau nuo 1955 metų ruošiasi pirmoji pulti JAV, Sovietų aukštieji karininkai nuteikiami su ta mintim apsiprasti: tikėti, kad tai yra neišvengiama. Jie gi patys netiki, kad JAV griebtųsi agresijos savo apsaugai. Iš tikrųjų, demokratinės valstybės pirmosios karo nepradeda, tebeieškodamos paskutinių priemonių taikai išsaugoti.

Chruščiovas tuo remiasi ir žaidžia ugnimi.

Maskvos politbiuro sumanymas išstatyti Jungtinių Tautų tribūnoje rėksnį ir pusbernį Chruščiovą su visais jo palydais aiškiai rodo nusikaltėlių ieškomą galą. Nusikaltėliam yra būdinga, kad jie grįžta prie savo aukos — nusikaltimo vietos. Kriminalinei policijai dažnai pakanka tik pasekti pėdom, kad nusikaltėlį suimtų ten, kur jisai savo auką nudėjo arba pakasė. Kokiom kruvinom pėdom ateina Chruščiovas į Jungtines Tautas?

Baltikos laivu plaukdamas Chruščiovas parodo, kur Sovietų Sąjungos nusikaltimai prasidėjo. Jie prasidėjo prie Baltijos dar 1939 metais, kai su Hitleriu dalinosi Pabaltijo valstybėm, kai į jas įbruko savo raudonąsias bazes ir kai 1940 tris Baltijos valstybes okupavo.

Kas tada pasipriešino tai okupacijai? Kas po praėjusio karo reikalavo, kad jom būtų grąžinta nepriklausomybė? Ar neatsirado net didesniųjų valstybių, kurios okupaciją pripažino de facto ir de jure? Aukos buvo pakastos prie Baltijos marių. Apie jas buvo tylima, kad nusikaltėliui nedraskytų akių. Tiktai JAV aiškiausiai išlaikė savo nusistatymą Baltijos kraštų okupacijos nepripažinti, o Kongreso komisija dar pravedė tyrinėjimus.

Tačiau Baltijos kraštų klausimas niekada nebuvo iškeltas Jungtinėse Tautose, ir už tą okupaciją Sovietų Sąjunga nepasmerkta. Chruščiovas tai primena savo laivu "Baltika": čia pradėtas nusikaltimas, kurio ne sibaidau.

Deja, toki apolitika sako tą patį, ką ir Baisogalos lietuvių priežodis: galas pradžios ieško. Turime vis dėlto vilties, kad galas teisybei bus geresnis negu pradžia.

Pasaulio jaunimas ir tarptautinis susipratimas

Pax Romana kongresas Lisabonoje ir jo rūpesčiai

Dr. Vytautas Vygantas perrinktas pirmininku

Dr. Vytautas Vygantas yra veiklus ir labai judrus žmogus. Dalyvauja jis bent keliose lietuviškose organizacijose, eidamas svarbias pareigas, o praeitų metų pabaigoje ir šių metų pradžioje jis buvo nuskridęs į Maniią, į Pax Romana konferenciją, kur jį išrinko pirmininku.

Tai pirmas atvejis, kada lietuvis pasidarytų tarptautinės organizacijos pirmininku. Perėmęs vadovauti didžiulei tarptautinei katalikų studentų organizacijai, jis irgi parodė plačią veiklą: du kartus dalyvavo centro valdybos posėdžiuose, kurie buvo Madride ir Paryžiuje. Kartu parengė planus ir visuotinei Pax Romana konferencijai, įnešdamas daug reformų.

Tarptautiniam katalikų studentų Pax Romana sąjūdžiui priklauso 57 kraštų 99 katalikiškos studentų sąjungos. Ten įeina ir 11 tremtinių sąjungų, tarp jų ir studentų ateitininkų sąjunga.

Šio sąjūdžio visuotinė konferencija šiemet įvyko Lisabonoje, Portugalijoje, rugpiūčio 10 - 21 d. d.

Konferencijos buvo dvi dalys — seminaras ir organizacinių reikalų svarstymas.

Seminaras buvo skiriamas tarptautiniam susipratimui ugdyti.

Šią temą plėtojo keturios paskaitos, kurias skaitė anglas dominikonas, anglas architektas, portugalas ir lietuvis — dr. V. Vygantas. Jis kalbėjo, kaip Pax Romana pasitarnauja sąjungoms, beieškant tarptautinio susipratimo.

Šalia paskaitų buvo diskusiniai rateliai, simpoziumai, kur temos dar labiau išrutuliotos. Taip tarptautinio susipratimo vaisiai buvo matomi čia pat. Tuo metu Indonezija ir Olandija buvo nutraukusios viena su kita diplomatinius santykius, o tokiame diskusiniame ratelyje kartu dalyvavo Olandijos studentų sąjungos pirmininkas ir Indonezijos atstovas. Tas buvo ir su prancūzų studentais, kurie kartu dalyvavo su savo buvusių kolonijų studentais; tas buvo ir su Nigerija ir Anglija. Visi rado bendrą kalbą ir išryškino bendruosius idealo rūpesčius. Viena studentė iš Argentinos ir pasakė: "Tik čia atradau realią Aziją ir Afriką!".

Seminaras užbaigtas kelione į Fatimą, kur nuvyko autobusais ir ten praleido Žolinės šventę. Ukrainiečių vyskupas Winnipego metropolitas, Maxim Harmaniuk aukojo mišias rytų apeigomis.

Pačiam dr. V. Vygantui Fatimoje padarė du dalykai neišdildomą įspūdį: kad 1917 apsireiškime Marija pasirodė neturtingiem vaikam; kad jiems buvo kalbama apie atsivertimą Rusijos, kurios vardo jie tikriausiai nežinojo, ir — gilus žmonių religingumas. Į Fatimą kiekvieno mėnesio 13 suplaukia dešimtim tūkstančių žmonių iš viso pasaulio kraštų ir dalyvauja procesijoje.

Pax Romana viešoji konferencija iškilmingai buvo pradėta rugpiūčio 13.

Į atidaromąjį posėdį atsilankė Portugalijos kardinolas — patriarchas, visa eilė ministerių.

Konferencijoje buvo svarstyti dvejopi reikalai: idėjiniai ir administraciniai.

Iki šiol Pax Romana pasitenkino reprezentuoti katalikus studentus. Dabar idėjinėje plotmėje pabrėžta: 1. Krikščioniškas ugdymas per profesiją. Tam reikalui prie P. Romana veikia medikų, inžinierių, menininkų ir socialinių mokslų sekcijos. 2. Bažnyčios rūpimus klausimus perkelti į studentų specifinę aplinką. Čia buvo prisimintas ir Bažnyčios visuotinis suvažiavimas ir įkurta apaštalavimo komisija, kuri be kita ko studentų mintijimą perduos Bažnyčiai. 3. Gilesnis tarptautinis susipratimas ir jo formavimas. Ypačiai daug dėmesio skirta Afrikos ir pietų Amerikos studentams, nes tuose kraštuose eina didelė idėjinė kova.

Administr. reikalus tvarkant, buvo nutarta visuotines konferencijas šaukti ne kas met, bet kas dveji metai ir daugiau laiko skirti ugdomajam darbui. Nutarta suintensyvinti kontinentų veiklą įtraukiant daugiau žmonių. Jei dabar į visuotinius Pax Romana suvažiavimus iš tolimesniųjų kraštų atvyksta vos keli atstovai, tai — šaukiant kontinentines konferencijas — jų dalyvaus kur kas daugiau ir tuo būdu daugiau jaunimo susipažins su katalikiškos minties ugdymu.

Pilnateisiu nariu į Pax Romana priimta Honduro studentų sąjunga ir Afrikos katalikų studentų sąjunga (visi kalba prancūziškai ir studijuoja Prancūzijoje).

Dr. V. Vygantas perrinktas pirmininku

Išrinkta nauja centro valdyba. Ji praplėsta iš 8 narių iki 12. Daug veikęs ir organizavęs dr. V. Vygantas vienbalsiai buvo perrinktas pirmininku naujai kadencijai — dviem metam. Vicepirmininkais išrinkti vokietis ir italas; 9 nariai: anglas, amerikietis, australas, prancūzas, iš Ghanos, iš Čilės, Ceylono, ukrainietis (tremtinių atstovas), indas, atstovaująs Airijos katalikam studentam.

Kongrese dalyvių buvo 170, iš kitų kraštų atvažiavusių buvo 120. Atstovų buvo iš Indonezijos, Australijos, Ceylono, Kubos, Kenijos, Nigerijos, Čilės, Argentinos, Kanados, JAV ir, suprantama, iš visų laisvųjų Europos kraštų. Tremti-

(Nukelta į 4 psl.)

LISBONOS katedra, kur vyko Pax Romanos pamaldos

ALĖ RŪTA

ŽVAIGŽDĖ ★ VIRŠUM GIRIOS

romanas

(35)

Ogi ir Tylonės kraičiai gal nesupelės: Daugėris į visus žaidimus Tylonę veda, rateliuose jai ranką paduoda, ant pievos šalia jos sėdasi. Buvo kiek melagis ir nemeilių akių vyras; bet, į Tylonę bežiūrint, pasikeitė jo žvilgsnis. Ne iš gražiųjų mergaitė, o tyliu malonumu ir auksine širdimi pakeitė berną, kaip kietą grumstą į purią žemelę išpureno. Ir savo plepumą, pagyras, melagystes ėmė keisti į geresnius žodžius arba į tylėjimą, kuris niekam nepakenkia ir mažiau nusibošta, negu trankios kalbos. Tai Tylonė dalį savo ramumo jam atidavė, dalį geros širdies. O ji pati pertai pralinksmėjo, gyvesnė pasidarė ir, tarytum, gražesnė. Užteko motinai pamatyti kartą jos žvilgsnį, Daugėrį nulydintį, ir ji žinojo, kad šita duktė bus laiminga. Kas paskui, kokie vargai užgrius ir kokios nelaimės, vieni dievai težinojo. Bet jos dukterys gražios ir garbingos. Jaunyste atsidžiaugusioas, gaus visos gerus vyrus, į marteles išeis, į motinas pavirs, kaip ir kitų žmonių dukrelės. Štai Uoktė jau žydi, jau pačią gražumo viršūnę pasiekusi. Dar kiek laiko, ir ji, Žvaigždonė, turės anūką. O tai jau didelė laimė.

Ogi ir jos sūnus, jos vienturtis, nebėra toksai liūdnas, toks užsidaręs ir keistas, koksai pirmiau buvo. Nežiūrint visokių nesekmių ir ligų, jis išlieka vis tiesus ir pakelta galva. O šiandien ir šypsos daugiau, linksmesnis. Gal tai nebuvo žaltys? Jis pats pasakė, kad ne. Žinoma, ir gyvatę užmušti reiškia nelaimę. Kam jis pakėlė ranką? Jei buvo skirta katram nuo įkirtimo mirti, tai buvo skirta. Kam jos vaikas turi apkalbas pakelti, o gal ir dievų bausmės susilaukti? Bet ji slapčia dievams aukoja, už savo sūnų permaldauja. Ji pririnko žolelių šventų, Rimgaudėlio klėtį apkaišė. Iš upelio, kuris šventojo ąžuolyno pakrašte teka, vandens parnešė, niekam nematant į sūnaus praustuvę įpylė. Miegančiam žalčio išnara palytėjo rankas. O gal bus jos sūnui atleista, gal dievų kerštas atsitolins? Žvaigždonė ilgiausiai ir su didžiausia meile žvelgė į savo sūnų, didžiuodamasi jo grožiu, jo jaunu ūgiu, ir baimindamasi dėl jo nesekmių, dėl sklindančių kalbų apie jį, dėl jo paties keisto tylumo ir dar keistesnių žodžių prakalbėjus.

Mergaitės dar plastelėjo ir pabėgusios atsisėdo prie Žvaigždonės. Ši net krūptelėjo. Gal jos mintys buvo pajaustos? Gal šypsąs veidas ir godžios vaikų laimės akys ją išdavė? Glostė žvilgsniu šokančią savo jauniausiąją, glostė dar labiau Uogelę. Kad šita garbingos giminės dukra taptų jos martelė! Ne dėl turto, ne dėl kraičio, bet dėl jos būdo švelnumo, dėl jos gintarinių kasų ir aukso širdies, dėl jos meilaus žvilgsnio. Argi ji, motina, nematė, kad Rimgaudas tik šitą mergaitę akimis glemžė? Tik tą vieną. Jokios mergelės jis dar nebuvo minėjęs, jokios nusižiūrėjęs savoj nei kitoj apylinkėj. O Klausigailos dukterį, jo seselės draugę, jis neseniai pradėjo sekti, kaip žiedas saulę. Taip, taip. Nuo motinos nepaslėpsi. Ji matė žvilgsnį, matė vaikų mintį, jautė širdies plakimą.

Uogelė prisiglaudė prie Žvaigždonės šono, o Rindė paėmė jos ranką. Žvaigždonė Uogelę apkabino per pečius ir priglaudė, lyg nenorėdama niekam jos atiduoti. Ir tuo laiku ji susitiko Vydo akis. Niūrūs ir šalti buvo jo pilki vyzdžiai, aštrūs, kaip kardo plienas. Nusmelkė Žvaigždonę šaltis iki pačių kaulų, net šiurpas nukrėtė. Bet ji augštai iškėlė galvą ir garsiai, ramiu balsu pasakė:

— Niekas taip gražiai nešoka, kaip jūs, mano dukrelės!

— Ir niekas taip neišdūduoja gražiai, kaip Rimgaudas! — pasakė atsistodama Uogelė.

Ji lengvais žingsniais nuplaukė per pievą, prasilenkdama pro kelis žmones, žiūrėdama tiesiai į vieną vietą. Kažinkas ją peštelėjo už rankovės, kažinkas pašaukė vardu, bet ji ėjo ir nuėjo. Prie vainikuoto stulpo stovėjo atsirėmęs Rimgaudas, žvilgsniu slysdamas pro žmonių galvas. Gal į berželių viršūnes, truputį apvytusias, jis žiūrėjo, gal į melsvo dangaus pakraštį, ar į nuplasnojantį paukštį. Bet jo mintis atgręžė pažįstamas balsas:

— Parodyk, Rimgaudai, gal tavo dūdelė ne medinė, o iš kokių brangenybių susukta? Gal stebuklinga?

Nusišypsojo vyras. Uogelė žiūrėjo į akis, paskui į lūpas. Tame jo lūpų sudėjime buvo jos motulės šypsenos dalis, tik su skausmo siūleliu, buvo jos tėvelio išminties, buvo dar kažko kito. Staiga ji nuleido akis, ir veidai užsiliejo rausvumu. Rimgaudas nesakė nieko. Uogelės paraudimas persidavė ir jam. Siekė į kišenę dūdelės, vėl ranką ištraukė, persibraukė pirštais plaukus ir liko stovėti, nuleidęs rankas, vis žiūrėdamas mergaitei į akis. Akių susitikimą abu juto lyg apsikabinimą. Raudo abu vis labiau, bet negalėjo atsiskirti.

— Tai ... — pagaliau pratarė Uogelė, lys nusistebėdama, lyg teisindamasi. Ir, iš tikro, buvo ji nustebusi labai, lyg ką nuostabaus atradusi, lyd didžiausią naujieną sužinojusi.

— Tai ... O kad mėlynas dangus! — pasakė garsiau, pakėlusi galvą augštyn. Paskui apsidairė. Ir krūptelėjo.

Iš tolo į juos žiūrėdamas, ėjo tiesiai Vydas. Iš po uždribusių jo antakių žibėjo negera ugnis. Rimgaudas jo nematė. Jis tebežiūrėjo į Uogelę, šypsenai virstant į susimąstymą. Jis nematė šiuo metu nieko, tik mergaitę. Ir sau viduje kartojo:

"Ką galiu jai duoti? Ką galiu suteikti, kad būtų laiminga visada?".

Uogelė gi greitai galvojo ir kažką nusprendė. Ji skubiai patempė Rimgaudą už marškinių rankovės:

— Einam. Greitai. Eik paskui mane.

Šalia didžiųjų vartų stovėjo Raudė. Margais drabužiais pasipuošusi, už palaidinės sagės užsikišusi dvi našlutes ir diemedžio šakelę, plaukai ištepti topolio sakais, net iš tolo atsidavė maloniu, bet truputį aitriu kvapu. Uogelė greitai priėjo prie didžiulės, tiesiai stovinčios, kaip kokio vartų sargybinio, merginos.

— Ką čia beveiki, Raudele? Ko į būrį neini?

Raudė nieko neatsakė. Įtemptai žiūrėjo į aną pusę, kur iš lėto atžygiavo Vydas. Jis jau buvo pasukęs į čia, bet netoliese sustojo; kasydamasis pakaušį, atsirėmė prie anų, mažesniųjų, vartų vainikuoto stulpo. Raudės didelėse akyse žybtelėjo nekantrumas ir pyktis, neužstelbiąs pirmykščio liūdnumo. Ji atrodė dabar labiau kaip didelis išgąsdintas paukštis, vartąs išprogusias akis ir pasirengęs kiekvieną momentą surikti ir lėkti šalin, negu kalbinamas žmogus. Bet ji pajudino galvą, nusikratydama paukštiškos išvaizdos, ir maloniai vyptelėdama atsakė:

— Tai ... Stoviu sau ...

Kitą gal būtų pastūmusi ir nuėjusi, arba metusi kokį žodį ir žvilgsnį, kad išsigandęs tuoj atsitrauktum; bet Uogelės draugystėj ji visada sušvelnėdavo. Kitoms merginoms Raudė pavydėjo Vydo, griežė dantį kalbantis ar šokant, o gi Uogelei, kuriai vienai gal teturėjo pavydėti, nejautė jokio apmaudo, nei įtarimo ar pavydo.

— Argi toksai vaikelis tiktų Vydui? — pasakė ji kartą pati sau. Net susijuokė. Ir tikėjo savo tiems žodžiams, tam sulyginimui. Vyras, kaip mūras, ir smulki mergytė. Kas iš jos per mergina? Tik akys ir kasos. Bet širdelė jos gera. Prašneka, tai kaip vaistų prie skaudamos žaizdos prideda.

Raudė ir pačiai Uogelei tą pasakė. Dabar. Ši juokėsi, net jos pečiai virpėjo. Nusikvatojo ir Rimgaudas giliu, džiūgaujančiu juoku; jis čia atsirado, Uogelę sekdamas. O Raudė vis kalbėjo, net ir Vydą užmiršusi. Vis apie Uogelę: kaip ji smulkutė, kaip jos veidelis — mažo zuikučio, ją visą vilkas vienu gurkšniu prarytų; bet Raudė vilką į gabalus sudraskytų, jei Uogelę paliestų; kaip jai kartą baisiai nuobodu buvę, Uogelę ją prakalbinusi. Rimgaudas pagyrė Raudės sijono raštą. Jie visi trys rado kalbos tiek ir tiek. Ir tik po daugelio žodžių Uogelė atsisuko atgal. Vydas dabar sėdėjo ant žemės tarp jaunų vyrų, tarpais dėbčiodamas akimis į jų trijų pusę. Uogelė lengvai atsikvėpė. Ji žinojo, kad Vydas prie jų nesiartins. Jis pažiūrėjo Rimgaudui į akis, pažiūrėjo į Vydą, į Raudę ir nežymiai linktelėjo galva. Rimgaudas ją suprato. Jis nusikvatojo garsiai, vaikiškai. Uogelė juo pasekė. Rauda pamanė, kad juokas kilo iš jos pasakojimo, ir ėmė krizenti pati, taip įsismagindama, taip sužvengdama, net daugelis atsigręžė. Į juos tris. Dėbtelėjo ir Vydas. Atrodė, jį erzino šių trijų linksmumas, kad atsistojo ir nuėjo į pakalnę. Tada Uogelė pamojo galva į priešingą, į ežero pusę. Rimgaudas linktelėjo. Uogelė tarė:

— Eik, Raudele, prie merginų. Aš irgi tuoj ateisiu. Padainuosim. Man Rimgaudas dūdelę paežerėj išpjaus, tokią pat stebūklingą, kaip jo. Ir aš dūduoti išmoksiu.

(Bus daugiau)

Žmonės ir darbai ateitininkų kongrese

VYTAUTAS VOLERTAS

Ateitininkų Jubiliejinio Kongreso dalyvių susipažinimo vakare (rugsėjo 2) nustebinę kėlė žmonių skaičius, atstovaujamų kraštų vardai ir amžiaus įvairumas. Štai iš Australijos, Prancūzijos. Iš Kolumbijos ir Brazilijos. Iš Kanados, iš JAV rytų ir vakarų. Ana, gražaus amžiaus sulaukę Lietuvos valstybinio gyvenimo veteranai. Subrendę, kūrybos viršūnes pasiekę asmenys. Ir vos universitetus baigusieji, ir studentai, ir moksleiviai, ir patsai jauniausias atžalynas.

Šį vakarą Jaunimo Centre gyva kiekviename kampe: salėje vyksta jaunųjų kūrybos demonstracija, į registracijos stalus remiasi eilės, įspūdžiuose skęsta senai nesimačiusieji, neužsiveria informacijos kambario durys. Ir visus užpylusi Chicagos kaitra, tvanki, traukianti prakaitą.

Miela, kad tiek daug prigūžėję, kad vyresnieji nepaboję ilgų kelionių, kad vyrauja jaunimas. Tačiau nedžiugu, vai nedžiugu, — kam tiek daug kraštų buvo lemta ateitininkams pažinti, kodėl kongresas ne Vilniuje, bet Chicagoje, kodėl nieko nėra iš Alytaus, Ukmergės, Zarasų, Kauno? Užtai ši mintis visus dalyvius iš rūmų veda sodelin, kuriame greitai iškils paminklas, skirtas už Lietuvos laisvę gyvybes atidavusiems. Aukuro liepsna ir dūmai blėsta nakty. Dr. Juozas Manelis deklamuoja šį dalyvių skausmą, ir Marijos giesmė su Lietuvos himnu tą vakarą apjungia visus ateitininkus — už geležinės uždangos likusius, kongresan atvykti negalėjusius.

Sekanti diena (šeštadienis), rugsėjo 3, pradedama mišiomis. Jas aukoja prel. I. Albavičius. Kan. J. Kapočius pamoksle akcentuoja krikščioniškąją meilę. Perduodamas popiežiaus sveikinimas kongresui (kun. J. Kidykas, S. J.), už mirusius atgiedama Libera (prel. Pr. Juras).

Kongreso iškilmingajam atidarymo posėdžiui didžiulėje viešbučio salėje susirenka virš 1,000 žmonių. Ir vėl kraštų įvairumas, vėl amžiaus margumas. Ateitininkų himnas dar niekad neskambėjo taip ramiai ir taip ryžtingai, kaip po rengimo komiteto pirm. K. Kleivos atidaromojo žodžio. Susikaupiama kun. J. Kidyko, S. J., skaitomos invokacijos metu. Kviečiamas prezidiumas ir sekretoriatas. Sudaromos komisijos. Federacijos vadas prof. S. Sužiedėlis sveikina kongresą ir giliu įsitikinimu nusako principus, kuriems nėra jokių kompromisų. Tada nušviečiamas ateitininkų 50 metų laikotarpis (kun. St. Yla) ir duodamas dabartinės veiklos vaizdas (kun. V. Dabušis). Po pietų vėl susirenkama toje pačioje salėje. Šiandien mums svarbiausiais klausimais (tautinės gyvybės ir krikščioniškosios veiklos) išsitaria savo paskaitose trys jaunimo atstovai, mokslo daktarai: V. Vygantas, A. Liulevičius, A. Sužiedėlis. Vakare Marijos aukšt. mokyklos salėje vyksta keturių iš lietuvių tarpo iškilusių įžymybių muzikos mene koncertas — D. Stankaitytės, St. Baro, J. Vaznelio ir M. Saulians. Jiems akomponuoja muz. Al. Kučiūnas. Nors kaitra nemaloni,nors ji dar daugiau išryškėjusi perpildytoje salėje, tačiau ją lengva pakelti, nes panašios vertės koncertuose lankytis turime retas progas.

Sekmadienį iš ryto atskiriems posėdžiams susirenka sendraugių, studentų ir moksleivių sąjungos, o vidurdienyje perpildytoje Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, žmonėms net gatvėje stoviniuojant, vysk. V. Brizgys aukoja mišias, o prel. Krupavičius sako pamokslą. Gieda visa bažnyčia Br. Markaičio, S. J. mišias (žodžiai kun. St. Ylos), muzikui Faustui Strolini vadovaujant, o M. Motiekaičiui vargonais grojant, ir šiose giesmėse jaučiama tyriausioji malda.

Kongresas baigiamas popietiniu posėdžiu, AF Tarybos pirm. A. Damušio kalba, J. E. vysk. V. Brizgio sveikinimu kongresui, dr. J. Giriniaus baigiamuoju žodžiu ir prel. J. Balkūno sukalbėta malda bei Lietuvos himnu. Tik namo dar nevykstama. Vakare renkamasi pobūvin, iškilmingan ir jaukian. Čia prabyla Lietuvos atstovas Washingtone J. Kajeckas ir prof. K. Pakštas, o solistė Prudencija Bičkienė, prof. V. Jakubėnui pianu palydint, perteikia kelis lietuvių ir svetimųjų kompozitorių kūrinius, pademonstruodama retos vertės dainavimą.

Kongreso prezidiumą sudarė: dr. J. Girnius, J. Kojelis, J. Totoraitis, V. Užupis, B. Šlepetytė - Venskuvienė, V. Brazėnaitė - Vaitiekūnienė. Sekretoriatą: V. Mitkutė, A. Norvila, J. Pleinys, V. Ribokaitė, K. Skrupskelis, N. Vinkšnaitytė. Įvairiose kongreso komisijose dalyvavo: kun. J. Borevičius, S. J., V. Kasniauskas, dr. J. Kižys, J. Strimaitis, V. Volertas, L. Dambriūnas, A. Galvydis, dr. J. Leimonas, P. Kilius, H. Idzelis, A. Balčys, B. Kroklys, R. Lukas, S. Mažionytė, I. Valaitytė.

Prezidiume, sekretoriate ir komisijose buvo atstovaujami visi kraštai, visos JAV vietovės ir visos ateitininkų sąjungos.

PAX ROMANA konferencijos atidarymas. Kalba Lisabonos kardinolas, į kairę nuo jo — dr. V. Vygantas.

PASAULIO JAUNIMAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

niam atstovavo vengrai, ukrainiečiai ir lietuvis. Iš už geležinės uždangos niekas neatvyko.

Posėdžiai vyko universiteto salėje, o svečiai gyveno katalikų studentų bendrabutyje.

Vakarais buvo tęsiamos diskusijos, susipažįstant su atskirų kraštų problemomis. Dažnai buvo paliečiami ir tremtiniai ir Lietuva. Gi Lietuvos vardą dažnai suminėjo pats dr. V. Vygantas.

Konferenciją telegrama sveikino šv. Tėvas. Rado ji platų atgarsį ir sostinės spaudoje. Apie ją rašė pirmuose puslapiuose, dėdami nuotraukas, pažymėdami, kad jos pirmininkas yra lietuvis.

Be to, dr. V. Vygantas, prieš keliaudamas į Portugaliją, buvo užsukęs į Miuncheną, kur dalyvavo Eucharistinio kongreso užbaigime, matė Kristaus Kančios vaidinimą Oberammergau, lankėsi Vokietijos ateitininkų stovykloje. p.j.

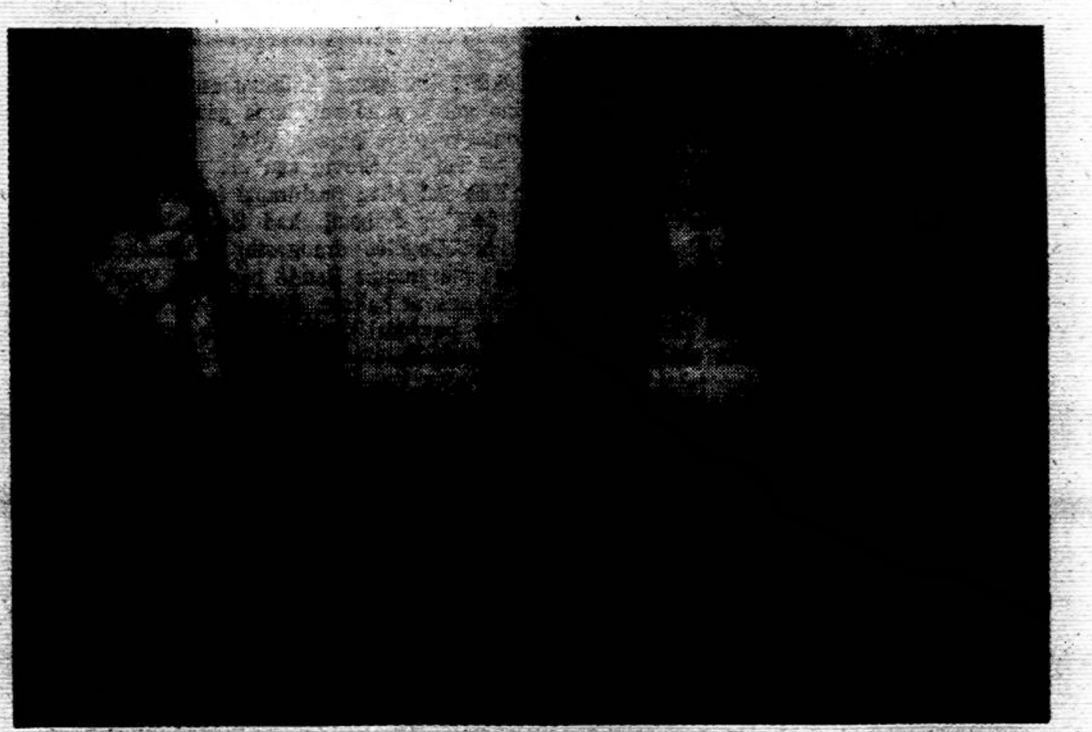

PAX ROMANA ATSTOVAI pas Lisabonos kardinolą Manuel Gonçalves Cerjeira, kairėje — dr. V. Vygantas.

SIŲSKITE DOVANŲ SIUNTINIUS GIMINĖMS IR ARTIMIESIEMS

Į LIETUVĄ, Ukrainą, Baltgudiją, Latviją, Estiją ir kitas respublikas. — Licensed by INTOURIST

Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 14th Street NEW YORK 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583	141 Second Avenue NEW YORK CITY, N. Y. Tel. GRamercy 5-7430	3216 Sunset Blvd. LOS ANGELES 26, Calif. Tel. NOrmandy 5-9857	217 E. Hennepin Ave. MINNEAPOLIS 14, Minn. Tel. FEderal 2-4908
332 Fillmore Avenue BUFFALO 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674	390 West Broadway Tel. ANdrew 8-8040 SO. BOSTON 27, Mass.	132 Franklin Avenue HARTFORD, Conn. Tel. Chapel 6-4724	39 Raymond Plaza W. NEWARK, N. J. Tel. MArket 2-2877
900 Literary Rd. CLEVELAND 13, Ohio Tel. TOwer 1-1461	11339 Jos. Campau DETROIT 12, Mich. Tel. TOwnsend 8-3980	632 W. Girard Ave. PHILADELPHIA 23, Pa. Tel. WAlnut 5-8878	1855 West 47th Street CHICAGO 9, ILL. Tel. DIckens 2-8232

Mūsų didelė ir patikima firma yra jau patenkinusi tūkstančius klijentų. 100% garantuoja, kad kiekvienas siuntinys bus įteiktas. Jūs sutinkame 48 val. laikotarpyje. Pasiekia savo paskyrimą 6-7 savaičių laikotarpyje; oro paštu 7-12 dienų. Mūsų įstaigoje jūs galite gauti įvairiausių geriausios rūšies prekių. Prašykite mūsų pilno katalogo, kuriame rasite patarnavimo ir muitų kainas. Katalogas veltui. Atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. p.p. — sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. p.p.

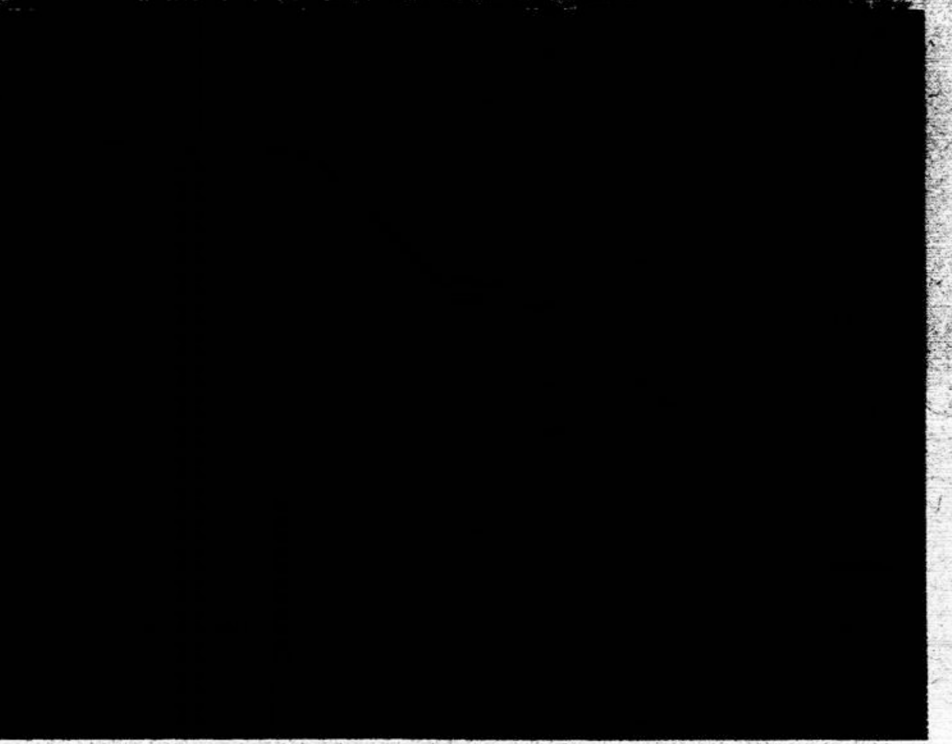

VASARĄ BAIGIANT.... Nuotr. Beatričės Kerbelienės

JER. KAČINSKAS SIMFONINIO ORKESTRO DIRIGENTAS

Jeronimas Kačinskas — vėl simfoninio orkestro dirigentas

Įžymusis kompozitorius ir dirigentas vėl grįžta į tikrąją savo profesiją — diriguoti simfoninio orkestro. Turėdamas didelį talentą ir gerai tam darbui pasiruošęs Čekoslovakijoje studijomis, jis jau nuo 1932 tą darbą sėkmingai dirbo. Štai kur jo dirbta:

1932 - 37 dirigavo Klaipėdos operai ir simfoniniam orkestrui, koncertuodamas Klaipėdoje ir apylinkės miestuose. 1932 Klaipėdos vyrų choro dirigentas. 1934 - 35 Klaipėdos čekoslovakų choro dirigentas. 1937-38 Klaipėdos Darbo rūmų choro dirigentas. 1939 - 40 Kauno radiofono orkestro vadovas, tris kartus dirigavęs ir jungtiniam Valstybės teatro simfoniniam orkestrui. 1940 - 44 Vilniaus radiofono orkestro dirigentas. 1941 - 43 Vilniaus filharmonijos orkestro dirigentas. 1942 - 44 Vilniaus operos dirigentas. Iš viso **Lietuvoje dirigavęs per 600 simfoninių ir radiofono koncertų.**

Vokietijoje, Augsburge, vadovavo 50 žmonių lietuvių chorui. Rengdavo koncertus drauge su Augsburgo simfoniniu orkestru. Tris kartus turėjo koncertus tik su tuo orkestru ir solistais.

Amerikoje mūsų menininkų kelias sunkus. Tik per dideles pastangas pasiseka vienam kitam pramušti abejingumo ir priešiškumo sieną ir iškilti. Ir J. Kačinskas nuo 1949, su maždaug metų pertrauka, vadovauja Bostono par. lietuvių chorui, su juo pasirodydamas ne tik Bostone, bet ir plačios apylinkės miestuose. Bet atspėjamu nuo vargonininko darbo metu intensyviai komponuoja, kartkartėmis diriguodamas dideliems amerikiečių orkestrams. 1952 New Yorke dirigavo pabaltiečių simfoniniam koncertui. 1953 Washingtone Tautininkų Sąjungos suvažiavimo metu taip pat dirigavo simfoniniam orkestrui.

Ypatingai paskutiniais dvejais metais daugiau įsitraukė į amerikiečių muzikos gyvenimą; bet tai jam netrukdo ir toliau dirbti lietuvių parapijoje: kaip ligi šiol, jis ir toliau lieka šv. Petro par. chorvedys ir vargonininkas.

1958 diriguoja Bostono universiteto simfoniniam orkestro koncertui (kaip svečias dirigentas, kartu su dir. Riabin), 1950 birželio 10 ir liepos 7 Cambridge, Mass., Civic Symphony orkestrui.

Gerai užsirekomendavęs kaip kompozitorius ir dirigentas, palankiai įvertintas amerikiečių ir lietuvių spaudos, ypatingai po dviejų pasirodymų Cambridge Civic Symphony koncertuose

jis dabar pakviestas nuolatiniu Melrose, Mass., simfoninio orkestro dirigentu, o jo asistentas — dr. Henry Schurgin. Orkestras įsteigtas 1917 metais, šiemet pradeda 43 koncertų sezoną. Orkestras sudarytas iš Bostono šiaurės priemiesčių instrumentalistų: Melrose, Stoneham, Wakefield, Everett, Cambridge, Danvers, Malden, Sommerville, Marble head ir Peabody, iš viso 60 asmenų, pilnas sąstatas su anglų ragu, bas-klarnetu ir arfa imtinai.

Orkestro repeticijos vyksta Melrose 1200 asmenų talpinančioje koncertinėje salėje su dideliais keturių manualų, 84 balsų, koncertiniais vargonais. Kiekvienam koncertui angažuojami įvairūs solistai — instrumentalistai, dainininkai ir chorai. Žymesnieji solistai, čia pasirodę: Joseph Silverstein, Roger Voisin, Roland Hayes, Jesus Maria Sanroma, Ruth Posselt ir k.

Mūsų visuomenė su dėmesiu seks tuos Kačinsko diriguojamus simfoninius koncertus, ir savo atsilankymu parodys savo dėmesį ir pagarbą. Gerbiamajam muzikui linkime geriausio pasisekimo! T. G.

JERONIMAS KACINSKAS

A. A. PROF. KAZYS PAKŠTAS

(atkelta iš 1 psl.)

— Lietuvos tremtiniai Vakaruose turi išlaikyti savyje Europos kultūrą — tai buvo paskutinis jo skatinimas Ateitininkų kongrese.

KITI APIE K. PAKŠTĄ

J. Eretas apie K. Pakštą, kai jis atvyko 1918 į Šveicariją:

— Jis buvo daug judresnis ir aktyvesnis už kitus ir dėl to rado kelią prie kiekvieno — užkalbindavo ir davėsi užkalbinamas. Jis, nepataisomas optimistas, savo giedrumu ir kitus užkrėsdavo. Užkrėtė savo skaidriu žvilgsniu, savo plačiu šypsniu, savo pagaunančiu žodžiu ir savo humoru ... Jo asmenyje lietuviškas medis buvo skiepytis amerikoniškais daigais (knygoje "Stasys Šalkauskis").

St. Šalkauskis, svarstydamas K. Pakšto idėjas Vilniaus klausimu 1938:

— Prof. Pakšto konstruktyvinė mintis, platus geopolitinis akiratis ir įdomus atskirtų klausimų sprendimas gali tiesiog žavėti (Židinys).

J. Brazaitis, vertindamas K. Pakštą jo 60 metų sukakties proga 1953:

— Prof. Kazys Pakštas yra vienas lietuvių tautos dvasinių vadų nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje — taip kaip ankstesniame tautinio susipratimo laikotarpyje buvo Basanavičius, Kudirka, Jakštas, Vaižgantas ... ypačiai Vaižgantas. Savo idėjomis Pakštas arčiau prie Šalkauskio, bet savo dvasine struktūra arčiau Vaižganto (Aidai).

PAKŠTO PAGRINDINIAI VEIKALAI:

Lietuvos klimatas 1926 — taip pat prancūzų kalba; Baltijos valstybių politinės problemos 1929 — išversta lenkiškai ir latviškai; Baltijos jūra 1931; Aplink Afriką 1936 — du tomai; Afrikos regioninė geografija 1938.

Taip pat: Vilniaus problema ir kaip ją spręsti 1935, Lietuvos sienų problema 1939.

Lietuvos gen. konsulato ieškomi asmens

Adomavičienė, Ona, vyras Jonas, dukterys Bronė, Marytė ir Stasė, gyveno Pittsburghe, Pa.

Gauronskienė - Vilukanytė, Teofilė, Simono duktė, iš Leipūnų km., ir jos dukterys Adelė, Agnieška ir Elena

Gecevičius, Levusis, iš Laumių km., Sedos vlsč., Mažeikių apskr.

Grinevičius, Bronius, Prano sūnus, g. 1921, Mikalinos Kabučių km., Veliuonos vlsč., apsk.

Ivoškus, Vincas (Evoškus, William), jo vaikai Marijona, Ona ir Stasys, bei jo mirusio brolio Juozo vaikai, gyveno Spring Valley, Ill.

Krivinskas, Jonas, paskutiniu laiku gyvenęs Vilkaviškio apskr.

Lašienė Teresė, ir jos dukterys Aldona, Renė ir Teresė

Puodžiukynas, Jonas, Matijušo sūnus

Raškauskaitė, Levutė ir Ona, ir jų motina, išvyko iš Kybartų 1944 m.

Rutkevičius, Jonas, Petro sūnus, dirbęs Kanadoje, Saskatoon, Sak., pavarde Wells, John

Stulga, Juozas, Jono sūnus, ir jo vaikai Jonas, Marytė ir Viktorija

Ukrinas, Petras, kilęs iš Telšių apskr.

Urbas, Petras, Petro sūnus, iš Joniškio. Gimęs Rozalime 1924 m.

Varnagiris, keli broliai ir seserys, iš Abraičių km., Šunskų val.,Marijampolės apskr.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania

41 West 82nd Street New York 24, N. Y.

URUGVAJUS

Pamažu sveiksta Tėvas J. Bružikas, S. J.

Iškentęs dvi sunkias nugarkaulio operacijas ir prabuvęs ligoninėje 10 savaičių, pagaliau misijonierius T. Jonas Bružikas, S.J., liepos 8 buvo įdėtas nuo pažastų iki klubų į kietą ir storą gipsą. Dabar jis jau sveiksta parapijos namuose. Nors be priklaupimų, bet jau gali atlaikyti mišias ir kiek pavaikščioti, kai išbus gipse 4 mėnesius ir nugarkaulis neskaudės, tai bus pašalintas gipsas. Priešingu atveju dar paliks gipsą ilgiau arba darys dar trečią operaciją.

Vyrų bendra komunija

Rugsėjo pirmąjį mėnesio sekmadienį įvyko Montevideo lietuvių parapijoje bendra vyrų komunija. Daug vyrų priėmė komuniją, maldaudami Dievą, kad įvyktų pasaulyje teisinga taika ir Lietuvą išgelbėtų iš komunizmo vergijos. Tuo tikslu bus einama ir toliau kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį bendrai komunijos.

Po iškilmių bažnyčioje vyrai susirinko į bendrus pusryčius ir ten besikalbėdami nutarė ruoštis paminėti 10 metų jubilėjų nuo tos dienos, kai lietuviai tėvai jėzuitai atvyko į Urugvajų. Tos iškilmės numatytos daryti sekančiais metais vasario 13, nes 1951 vasario 11 prasidėjo jėzuitų misija Montevideo mieste. Taip pat nutarė dėti pastangas, kad iki to laiko būtų išmokėtos visos parapijos skolos.

Lietuviai ne[illegible]gus Sovietų kėslam

Dr. S. A. Bačkis, Lietuvos atstovybės Washingtone patarėjas, rugsėjo 4 kalbėjo lietuvių dienoje Toronte apie mūsų uždavinius Lietuvai dabartinėje politinėje padėtyje.

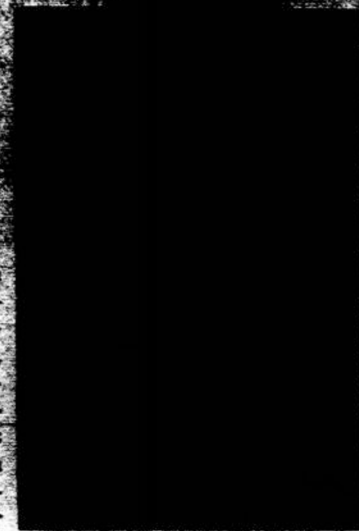

DR. ST. BAČKIS

AKIVAIZDOJE NAUJO ISTORIJOS LAPO

Sekdami įvykius ir reiškinius mes klausiame, kur eina pasaulis, ką rytojus jam ir Lietuvai žada. Neklysime tvirtindami, kad mes esame, gal būt, naujų pasaulinių įvykių išvakarėse, nes visi kalba apie gyvenamojo laikotarpio sukrėtimus bei pavojus. Susirūpinusios yra JAV, kaip laisvojo pasaulio lyderis, visa vakarų Europa ir visi kraštai, kurie dar laisvi yra. Juk mes matome, kad vakarų pasaulio politinė santvarka keičiasi. Šiemet jo prestižas daug nukentėjo, ypač tai palietė vakarų Europą Afrikoje, kur vietoje 1945 buvusių trijų nepriklausomų kraštų šiandien jau yra apie 50 nepriklausomų valstybių. Šiemet esame akivaizdoje naujo pasaulio istorijos lapo.

Kiekviena karta turi savo likimą: Vienos kartos yra laimingos, ir jų darbai yra gražiais laimėjimais vainikuojami. Tai lietuvių 1918 - 1940 metų kartos likimas. Kitos kartos turi daug kentėti, daug dirbti, daug duoti. Tai mūsų 1940 - 1960 metų kartos likimas. **Mūsų kartai tenka sunkus darbas, reikalas kovingumo dvasią išlaikyti ir ryžtis laimėjimų siekti.**

NESAM VIENI

Prisiminęs Žalgirio mūšio sukaktį, paskui 20 metų sukaktį, kaip tenka iš naujo kovoti prieš okupaciją, kalbėtojas kreipė dėmesį į Amerikos rolę Lietuvos byloje.

Kartu minime ir 20 metų sukaktį viešo JAV 1940 liepos 23 d. pareiškimo, kad JAV **nepripažins Lietuvos ir Pabaltijo kraštų okupacijos ir priverstino jų inkorporavimo į Sovietų Sąjungą.**

Šiemet prieš 12 dienų JAV valstybės departamentas, atsakydamas į Lietuvos atstovo JAV 1960 liepos 28 memorandumą, pakartotinai pareiškė, jog **"JAV žmonės ir vyriausybė tebėra giliai susirūpinę Lietuvos likimu ir laukia tos dienos, kada Lietuvos žmonės vėl galės vykdyti savo nacionalines teises ir pasirinkti pagal savo valią politinę, ekonominę bei kultūrinę santvarką".**

Tai yra geriausias atkirtis į vadinamąją okupuotoje Lietuvoje šiemet minėtą tarybinės santvarkos 20 metų sukaktį, kada galime tvirtinti, jog laisvasis pasaulis nepripažino ir nepripažįsta Lietuvos okupacijos.

KĄ TURIME TARTI

Kovoje prieš okupaciją, kalbėjo dr. S. A. Bačkis, svarbiausias dalykas, kurį visuomet turime pabrėžti, tai, kad niekuomet lietuvių tauta, komunistų vadinama liaudis, nebūtų norėjusi ir nebūtų nutarusi Lietuvoje įvesti tarybinę santvarką. Jinai niekuomet nebūtų norėjusi taip pat įsijungti į Sovietų Rusijos respublikų sąstatą. Tą mūsų teigimą patvirtina 1940 liepos 22 "Vyriausybės žinios" nr. 719, puslapiuose 519 ir 520 paskelbti dokumentai, kuriuos pasirašė Justas Paleckis ir V. Krėvė - Mickevičius. Pirmasis tų dokumentų, nr. 5743 kalba apie "Tarybų santvarkos" įvedimą; antrasis jų, nr. 5744, pavadintas "Lietuvos įstojimo į Sovietų socialistinių respublikų sąstatą dekliaracija". Šis antrasis dokumentas visu šimtu nuošimčių patvirtina, kad tik Raudonosios armijos ir Sovietų Sąjungos dėliai Lietuvoje buvo įvesta Tarybų santvarka, ir kad tik dėl to Lietuva turėjo įsijungti į Sovietų Rusijos respublikų sąstatą. Štai tų dokumentų atitinkamos vietos:

1. **"Jei Lietuvos liaudis galėjo savo šalyje įsteigti vieningų [illegible] santvarką — [illegible], tai [illegible] Sovietų Sąjungos [illegible] Raudonosios armijos [illegible] ir [illegible] savo [illegible] Sovietų valdžią".**

Antras dalykas, kurį turime pabrėžti yra tas, kad Sovietų Rusija nuo pat 1917 metų revoliucijos ne tik Rusijoje norėjo įvesti sovietinę santvarką, bet jinai siekė jąją visame pasaulyje įgyvendinti. Tai yra imperialistinis rusų komunistų teritorinės ekspansijos nuolatinis tikslas. Štai ką "Izvestija" 1918 gruodžio 25 dienos numeryje rašė: "Estija, Latvija ir Lietuva yra ant mūsų kelio į Vakarų Europą. Jos skiria Sovietų Rusiją nuo revoliucinės Vokietijos. **Ši užtvara turi būti panaikinta.** Raudonasis rusų proletariatas privalo turėti galimumo pagyvinti Vokietijoje revoliuciją. Be to, Baltijos jūros užkariavimas leis Sovietų Rusijai pagreitinti Skandinavų kraštuose revoliuciją. Reikia, kad Baltijos jūra taptų Sovietų revoliucijos jūra".

NAUJŲ KELIŲ REIKIA VISAD IEŠKOTI

Tęsdami kovą kaskart turime naujų kelių, naujų metodų ieškoti, kaip geriau ir tikslingiau veikti, siekiant pagrindinio tikslo — Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo . . .

Visi esame vieningi svarbiuoju klausimu — siekti Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo. Jei mūsų galvojimai skiriasi taktikos, metodų klausimais, tai yra tik techniški dalykai, kuriais galima susitarti. Jei atsiranda naujų veiksnių ir jei jie atlieka ar gali atlikti, ko kiti neatliko ar negalėjo atlikti — džiaukimės jų žygiais. Svarbu mums kas dieną ieškoti naujų kelių, reformų, neužkietėti senose, nelfiečiančiose principų, pažiūrose ir budėti, kad visa Lietuvos interesam būtų palenkta.

KAS MASKVOJE KEIČIASI IR KAS NE

Atsiliepdamas į kalbas apie bolševizmo pakitimą iš vidaus, kalbėtojas aiškino:

Nėra nei "pacifizmo", nei vadinamos "liberalizacijos" sovietiniame režime. Komunistų partijos centro komitetas tik metodus nuolat kaitalioja, nes tokia jų prigimtis. Iliuzija yra tikėti, kad naujos jėgos Sovietų Rusijoje padėtį pakeis ir privers Maskvą kalbėtis su Vakarais. Kaip buvo, taip tebėra viskas komunistų partijos rankose, viskas centralizuota. Jei teroro mažiau — tai tėra tik politinio aparato racionalizacijos padaras. Jei naujos socialinės klasės sovietiniame režime formuojasi, tai jos vistiek yra komunistinėje dvasioje ir disciplinoje. Komunistų partija yra visur ir jos rankos pasiekia bet kokią žmonių veiklą komunistiniame režime. Sovietų Rusijoje, raudonojoje Kinijoje visa politika yra komunistų partijos centro komiteto monopolis.

O DĖL 'BENDRADARBIAVIMO'

Lietuvos ir tremtinių santykius palietė šiais pareiškimais:

S. m. liepos 22 Lietuvoje, Vilniuje, iš Maskvos atvykęs Suslovas bei jo klapčiukai su Sniečkum priešakyje teigė, jog reikia kovą vesti prieš "buržuazinės, nacionalistinės ideologijos liekanas". Sovietų kova prieš Bažnyčią didėja, stiprinama ateistinė propaganda ir bendrai propaganda prieš Vakarų kraštus, ypačiai prieš JAV bes. Tremtinių — pabėgėlių visas pastangas ir jų veikėjus Sovietai stengiasi diskredituoti, o iš kitos pusės nori santykius užmegzti su tremtiniais. Mūsų atkirtis į tai yra ir buvo ir bus tas pats — Lietuva gyva, ir mes visi tikime į jos atsikėlimą. Jei santykius užmegzti Sovietai nori ir leidžia su tremtiniais, tai tam, kad nelaimėje tarptautinėje plotmėje Lietuvos okupacijos pripažinimo, jie galėtų pasakyti, jog tremtiniai patys faktinę padėtį pripažįsta. Lietuviai negali aplinkiniais būdais Sovietų kėslams tarnauti, kada kova vedama už Lietuvos, lietuvių tautos egzistenciją.

Gražiai paminėtas Žalgirio mūšis

ROCHESTER, N. Y.

Rugsėjo 10 ir 11 dienos Rochesterio lietuviams buvo didinga šventė. Tai Žalgirio mūšio 550 metų sukakties minėjimas.

Šeštadienį jau ankstyvą popietę pradėjo rinktis aplink šv. Jurgio salę smagūs Toronto "Varpo" dainininkai. Ramovėnai, Lietuvių Bendruomenės ir kitų organizacijų nariai triūsė salėje puošdami sceną, salę, ruošė bufetą, moterys gamino valgius. 7 val. vak. salė jau buvo pilnutėlė prigūžėjusi lietuvių ir kitataučių. Po trumpo LB pirm. K. Sabalio atidaromojo žodžio apie Žalgirio mūšį anglų kalba kalbėjo dr. A. Klimas. Po jo istorikas A. Jančys lietuviškai. Abu kalbėtojai vaizdžiai nušvietė Žalgirio mūšio laiku esamą politinę padėtį, valdovų Vytauto ir Jogailos įtaką tarptautinėje Europos scenoje, sąlygas, iššaukusias karą ir laimėto mūšio savotiškus rezultatus.

Po trumpų kalbų buvo meninė dalis, kurią išpildė Toronto lietuvių choro "Varpo" mišrus ir vyrų chorai, vedami dirigento muz. S. Gailevičiaus. Chorai padainavo viso 14 dainų, kurių 14-toji "Kur giria žaliuoja" kietai publikos išprašyta, nepaleidžiant choro nuo scenos. Chorui akomponavo D. Skrinskaitė.

Ir lietuvių kompozitorių dainas, ir ištraukas iš klasikinių operų choras atliko pasigėrėtinai, sužavėdamas publiką. Pažymėtina choro absoliutus paklusimas ir mažiausiam dirigento mostui, puikus susidainavimas, aiški dikcija, gražūs vyrų ir moterų tiek tautiniai, tiek scenos drabužiai, natūrali choristų laikysena scenoje, — visa tai sudarė meninę vienumą.

Po koncerto varpiečiai Rochesterio lietuvių buvo pavaišinti apatinėje salėje. Vakarienės metu jie dar gražiai padainavo. Smagi ir draugiška nuotaika tęsėsi iki pirmos valandos ryto abiejose salėse. Pažymėtina, kad nuo pat pradžios programos dalyvavęs Rochesterio miesto vice-mayoras Farbo iš salės išvyko tik vėlų vakarą, smagiai praleidęs laiką su lietuviais.

Rugsėjo 11 d. į sumą bažnyčion atvyko organizuotai su vėliavomis romuvėnai ir skautai. Pritaikintus dienai pamokslus pasakė kun. A. Račaitis ir klebonas kun. P. Valiukevičius. Pamaldomis buvo baigta pakili šventė Rochesteryje.

Šventės ruošimui daug sielos ir darbo įdėjo Pranas Saladžius, K. Sabalis, rūpestingai dirbę, pasitelkdami kitas organizacijas, ir todėl šventė pavykó tikrai labai gerai.

Praėjus vasaros atostogoms ir karščiams, susirinkimus šaukia Rochesterio ateitininkai, L. Bendruomenės choras ir sporto klubas "Sakalas".

B.

Norite geros—meniškos fotografijos

portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų, vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

Lietuviškų produktų:

DUONOS, SŪRIŲ, DESRŲ, SKILANDŽIŲ

PETRO LISAUSKO

krautuvė

64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087
Priimami užsakymai vestuvėms ir pobūviams
Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

BRIDGEPORT, CONN.

Ateinantį sekmadienį mūsų parapijos bažnyčioje prasideda 40 val. atlaidai. Choras pasirengė mišparų giedojimui.

Choro vakaras iš spalio 29 nukeliamas tolimesniam laikui, nes spalio 21 įvyksta parapijos laimėjimų vakaras.

Vargonininkas ir parapiečiai yra dėkingi choristams, kurie ir vasaros metu per sumą giedojo lietuviškas giesmes. Chore yra ir nelietuvių, kurie išmoko gražiai giedoti lietuviškai. Yra ir tokių motinų, kurios į chorą ateina su vaikais. Laukiame daugiau choristų. **O.**

HARTFORD, CONN.

LDS 6-tos kuopos susirinkimas rugsėjo 18, sekmadienį, 1 val. popiet įprastoje vietoje. Visi nariai prašomi dalyvauti. Bus renkami atstovai į LDS Connecticut apskr. suvažiavimą. **A. J. P.**

— **New Yorko** arkivyskupija sekmadienį pradėjo vajų 25 mil. sukelti mokyklų statybai.

— **Vokietijos** užs. reikalų minist. Brentano šią savaitę atvyksta pas valst. sekr. Herterį.

"NEAPLEISK mūsų, Motinėle" (Iš Villa Maria Thompson, Conn.). Nuotr. B. Kerbelienės

BALTIMORES ŽINIOS

Šeštadieninė mokykla pradėjo naujus mokslo metus šeštadienį, rugsėjo 10. Gražus būrys mūsų jaunimo susirinko 9 val. ryte šv. Alfonso mokyklos kambariuose įsigyti žinių apie Lietuvą, jos kalbą, jos garbingą praeitį, geografiją ir jos papročius. Pradėjo mokslo metus su ypatinga programa. Mes linkime vaikučiams ir jų pasišventusiems mokytojams sėkmingų metų.

Prel. L. Mendelis, šv. Alfonso par. klebonas, išsiuntinėjo laiškus visiems parapiečiams. Laiške praneša apie savo vasaros atostogas, kurias praleido Europoje, aplankydamas šventoves Ispanijoje, Italijoje ir Liurdą. Dalyvavo Eucharistiniame kongrese Miunchene. Aplankė lietuvius ligonis Gautingo sanatorijoje. Buvo labai sužavėtas lietuvių pastangomis išlaikyti lietuvybę tremtyje Vokietijoje. Dalyvavo Kristaus Kančios vaidinime Oberammergau miestelyje. Be to, laiške aprašė įvairius parapijos parengimus, kurie ruošiami šį rudenį, ir prašo visų savo aukomis padėti likviduoti įvairias parapijos išlaidas.

Kun. J. Antoszewski, šv. Alfonso par. vikaras, rugsėjo 14 grįžo iš atostogų, kurias praleido Floridoje.

Fashion Show, kurią ruošia šv. Alfonso par. sodalietės, bus rugsėjo 19, pirmadienio vakare gražiame Mardi Gras Supper Clube, 6800 Harford Rd. Bilietus galima įsigyti pas sodalietes.

Sol. Prudencijos Bičkienės koncertas bus rugsėjo 24, šeštadienį, Lietuvių svetainės didžiojoje salėje. Pradžia 7:30 val. vak. Koncertą ruošia Lietuvių Bendruomenė.

Mindaugo — Kęstučio tautinė pašalpinė draugija ruošia iškilmingą vakarienę spalio 1, šeštadienį, didžiojoje lietuvių salėje. Bilietai 3,50. Vakarienė prasidės 7:30 Programoje dalyvaus žymūs lietuvių veikėjai ir Maryland valstybės pareigūnai.

Rekolekcijos, skiriamos katalikiškam jaunimui, kuris lanko viešas aukštesnes mokyklas (High Schools), bus rugsėjo 21, 22, 23 dienomis. Jas ves arkivyskupijos kunigai. Tėvai raginami paskatinti savo sūnus ir dukras dalyvauti tose svarbiose rekolekcijose.

Antanas Kablys, senos kartos lietuvis, kuris ilgai gyveno Baltimorėje, mirė Marylando General ligoninėje rugsėjo 4. Velionis aktyviai dalyvavo įvairriuose parapijos parengimuose. Penki kunigai aukojo gedulingas mišias už jo sielą rugsėjo 7 šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidotas šv. Stanislovo kapinėse. Liko nuliūdusi anūkė Marė.

Jonas Obelinis

STUDIJŲ DIENOS MONTREALYJE

KLSS Montrealio skyrius rugsėjo 24-25 ruošia studijų dienas. Suvažiavimas oficialiai prasidės šeštadienį, rugsėjo 24, ir baigsis sekmadienį, rugsėjo 25 popiet. Programoje paskaitos ir diskusijos aktualiais klausimais; paskaitininkais pakviesti Regina Kulienė iš Toronto ir dr. Henrikas Nagys iš Montrealio.

Šeštadienio vakare Windsoro viešbutyje įvyks iškilmingas Initium Semestri balius — banketas. Dėl smulkesnių žinių prašome kreiptis į pirm.: V. Piečaitį, 5785 12th Ave., Rosemount, Montreal, P. Q., Canada. Tel. RA2-4449

IŠ VISUR

— **Dr. Zigmas Brinkis** Chicagoje išlaikė valst. gydytojo egzaminus ir gavo teisę verstis privačia gydytojo praktika.

— **Pranas A. Grušas** iš Washingtono D. C., persikėlė gyventi į San Jose, Calif. Jo dabartinis adresas 1991 Story Rd. San Jose 27, Calif.

— **Alvydas Vasaitis,** jaunas pianistas, Chicago Tribune rengtame festivalio konkurse laimėjo antrąją vietą.

— **Stepas Leveckis,** Darbininko skaitytojas, su šeima šiomis dienomis įsigijo savo nuosavybę Metuchen, N.J., ir persikėlė ten pastoviai gyventi. Apsimokėjęs Darbininko prenumeratą, paliko 4 dol. auką spaudos fondui, už kurią administracija nuoširdžiai dėkoja.

— **Dr. inž. Leonas Bajoriūnas** jau dešimti metai kai dirba Amerikos krašto apsaugos departamento inžinerijos korpuse. Dabar yra Detroito skyriaus vedėjas. Rugpiūčio gale jis su Amerikos delegacija dalyvavo vandenynų pakraščių inžiner. kongrese, kuris buvo Hagoje, Olandijoje.

— **A. Vilčinskas,** buv. D. Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas, baigė Londono universitetą ir gavo inžinieriaus diplomą.

— **Albinas Venclauskas,** Škotijoje gimęs lietuvis, diplomatinei tarnybai iš Škotijos atvyko į Australiją, į Camberrą. Jis gerai kalba lietuviškai, draugauja su vietos lietuviais.

— **S. Pacevičienė** Adelaidėje, Australijoje, baigė odontologijos mokslus ir atidarė savo kabinetą. Studijas ji buvo baigusi Lietuvoje.

— **Jonas Strazdas,** 74 metų mirė St. Paul, Minn., rugs. 19. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis Kalvarijos kapinėse. Į šį kraštą velionis atvyko 1906. Pradžioje buvo sustojęs Lawrence, Mass., vėliau išvyko į St. Paul, Minn., kur visą laiką dirbo Armour and Co. Paliko žmoną, keturias dukteris, seserį Lietuvoje, penkis anūkus ir tris proanūkus ir savo krikšto dukttrį Valeriją Kazlauskienę, gyv. Flushing, N. Y.

KVIEČIAME TALKON!

DARBININKO administracija daro visa, kad nereikėtų laikraščio kainos kelti. Tuo tarpu DARBININKO skaitytojai gauna laikraštį už 6 dol. Tai pigiausias mūsų laikraštis..

Norint ir toliau už tą kainą DARBININKĄ išlaikyti, reikia naujų skaitytojų. Jų galima rasti, tik reikia pasiūlyti DARBININKĄ užsisakyti.

Kas prisiųs 1 dol., DARBININKĄ gaus iki šių metų pabaigos. Kas prisiųs 5 dol., gaus 1960 ir 1961 metam. Kas suras 5 naujus prenumeratorius, gaus dovanai lietuviškų knygų už 15 dol.

Kviečiame pasinaudoti šiuo laikinu metų pabaigos **papiginimu** ir užprenumeruoti DARBININKĄ sau arba artimiesiems. Paraginkite draugus bei pažįstamus arba prisidėkite auką, kad galėtume siuntinėti tiem, kurie nori skaityti, bet negali užsimokėti.

DARBININKO skaitytojų talka surasti naujų prenumeratorių padės administracijai ilgiau išsilaikyti nekeliant DARBININKO kainos.

Palengvinti išsiųsti prenumeratą dedama ši atkarpa. Prašome iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Prašau siųsti DARBININKĄ .... metam

Vardas ir pavardė ....

Adresas ....

....

Laikraštį užsakė ....

....

Siunčiu už:

prenumeratą $.............., aukų $.............. Viso $..............

....

(Data) (Parašas)

PALEZZETO dello Sporto — olimpiniams žaidimams pastatyta moderni halė Romoje.

GREIČIAU, AUKŠČIAU, TOLIAU

Rugsėjo 11 įspūdingomis apeigomis Romoje baigti XVII olimpiniai žaidimai. Kažin ar yra kada buvęs toks nuostabus uždarymas, kaip Amžinajame mieste. Šiam spektakliui lemtingai padėjo pati aplinka. Paskutinio technikos žodžio modernūs stadionai, halės, šalia kurių didingai rymo senovė — geriau tūkstantinę metų naštą pakėlę statiniai ar tik jų mįslingi griuvėsiai. Visa tai buvo šukibę į nepakartojamą praeities ir dabarties pynę.

Tokiame šešėlyje modernūs sportininkai išbandė savo pajėgumą, dalinosi džiaugsmo ir liūdesio valandėlėmis ir po 18 dienų bendravimo išsiskirstė po visus pasaulio kampus. Kai kurie iš tų 7000 sportininkų puoselės viltį dalyvauti 1964 olimpiniuose žaidimuose Tokyo, bet ten, be kelių šimtų veteranų, atvilnys nauja jaunimo banga. Ir vėl tūkstančiai rinktinių sportininkų sieks to neblunkančio jaunystės šūkio: "Greičiau, aukščiau, toliau!".

Svarbiausia olimpinių žaidimų dalis yra **lengvoji atletika,** neveltui vadinama sporto karaliene. Jei netolimoj praeity vyrų lengvojoj atletikoj liūto kąsnį nugriebdavo JAV sportininkai, tai Romoje jiems teko kuklesnis vaidmuo ir grobis.

Nuo 1932 Los Angeles nepertraukiamai laimėję 100 ir 200 m bėgimus, amerikiečiai šį kartą prapylė abejose rungtynėse. 100 m aukso medalį nušvilpė Armin Hary (Vokietija) per 10,2 ir 200 m pergalės laurai atiteko Livio Berruti (Italija) per 20,5. JAV savo pozicijas atlaikė 400 m, kur Otis Davis pasiekė naują pasaulio rekordą — 44,9. Amerikiečiui ant kulnų lipo Kaufmann (Vokietija), parodęs tokį pat laiką.

800 m amerikiečius pakeitė Peter Snell (N. Zelandija) — 1.46,3 min. 1500 m, kaip ir laukta, laimėjo Herb Elliot (Australija) per 3.35,6 min. (naujas pasaulio rekordas). 5000 m pirmuoju atskuto Murray Hal berg (N. Zelandija) — 13.43.4, o 10.000 m aukso medalio savininkas Pyotr Bolotnikov (SS) per 28.32,2.

Amerikiečiai išsilaikė 110 ir 400 m kliūtiniuose bėgimuose, bet turėjo sudėti ginklus 4X100 m. estafetėje, kai vienas iš bėgikų peržengė lazdelei perduoti ribą ir JAV ketvertukas buvo diskvalifikuotas (laimėjo Vokietija per 39,5 — pakartotas pasaulio rekordas). Užtat JAV atsigavo 4x400 m, prabėgę per 3.02,2 — naujas pasaulio rekordas.

Klasišką maratono bėgimą Romos gatvėmis laimėjo Abebe Bikila (Etiopija). Šis Etiopijos karaliaus rūmų sargybinis bėgo basas. Jo pergalę džiūgiai išgyveno visa Etiopija, kuri kadaise turėjo vargo su Mussolinio užmačiomis karo lauke.

Šuolyje į aukštį pasaulio rekordininkas John Thomas (JAV turėjo pasiduoti dviem SS šuolininkams ir liko tik su bronzos medaliu. Gruzinas Robert Shalakadze pirmu mėginimu įveikė 2,16 m, o šio aukščio Thomas neįgalėjo per tris bandymus. Šuolyje į tolį amerikiečiai pratęsė savo pirmavimą (nuo 1924) ir Ralph Boston pasiekė 8,12 m. Su kartimi taip pat JAV laimikis — tarzaniškas Don Bragg peršoko 4,70 m.

Nepajudinamai amerikiečiai pirmavo rutulio stūmime — jiems trys pirmosios vietos ir visi medaliai. Sėkmingai atlaikė pozicijas ir disko metime, tik ietininkai sušlubavo ir liko be medalių. Nepavyko ir pasaulio rekordininkui Harold Connolly kūjo mėtyme. Tokia pat lemtis ir jo žmonai Olgai, kuri 1956 Melbourne dalyvavusi mergautine pavarde (Fikotova už Čekoslovakiją), buvo laimėjusi disko mėtymą moterims . . .

Dešimtkovę laimėjo Rafer Johnson (JAV) su 8.392 taškais. Geru varžovu buvo Yang Chuan Kwang (Nac. Kinija), pasidavęs tik mėtymuose.

JAV spustelėjo moterų grupėje, kur negriukė Wilma Rudolph sužėrė tris aukso medalius. Aukštaūgė mergaitė iš Tennessee laimėjo 100 ir 200 m, be to, dalyvavo 4x100 m estafetėje.

Išskyrus rumunišką stirną Yolanda Balas, kuri be vargo laimėjo šuolį į aukštį su 1,85 m, kitas moterų rungtis paglemžė SS sportininkės, ypatingai stiprios mėtymuose. Lietuvė Birutė Kalėdienė laimėjo bronzos medalį ietimi.

Olimpinį futbolo turnyrą nusvėrė vienas iš favoritų — Jugoslavijos rinktinė, baigmėj į-

(Nukelta į 7 psl.)

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS
1823 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

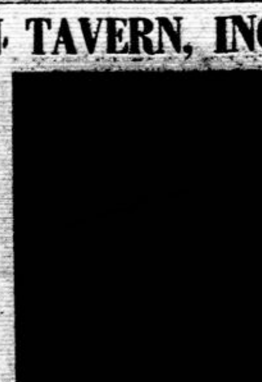

Salė vestuvėms, ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Call LO 3-7291

REAL ESTATE

St. Mary's Parish in
CLOSTER, New Jersey
Large 4 Bed Room Split, 2½ Baths, large Family Room, 2 car Garage. ½ Acre — Priced Right — $28,200.
PO 8-8185

In Our Lady of Visitation Parish
PARAMUS, N. J.
Attractive 3 Bedroom - Ranch ⅛ Acre - near schools - N. Y. Bus - Oversized Garage — $18,500. Phone
CO 5-4701

In Catholic Area of
TEANECK, N. J.
(Whittier School Section)
7 Room Colonial - 3½ baths - ½ hr. Times Square - $32,500 - Owner.
DA 7-2189

St. Mary's Parish
CLOSTER, N. J.
7 year old Split. 3 bedrooms, 1½ baths, fireplace, garage, recreation room; adjacent to large picturesque wooded area, plot 80x125. Convenient to everything; $22,990. Principals only. Telephone PO 8-1009.

In St. John the Evangelist Parish in RIVERHEAD, L. I.
8 Rooms, 1½ baths, hot water heat, walking distance to town. 2 Catholic Churches, Parochial School, new High School under construction. Home in excellent condition. $18,500.
PA 7-0691

In Catholic area of LEONIA, N. J. Split level custom built by Meeker & Meeker Inc. Extra large rooms, oversized 2-car garage; 6 rms., rec. room and full basement, 2½ baths, removable windows, ideal location. GE 8-9215; CApital 6-5106.

In Catholic area of
WASHINGTON TOWNSHIP, N. J.
near Westwood, 6-room stucco, 2 baths, garage, 80x100 corner plot, landscaped. Near Catholic Church & Parochial School. NO 4-0659; after 7 p.m. — CY 2-2866.

In St. Teresa of Avila Parish in
RICHMOND HILL, N. Y.
2 family, fully detached, 60x100, 2 car garage. Up: 4 rooms, bath and porch. Down: 5 rooms, 2 baths, porch and finished basement. — $24,000. (Owner). JA 9-1765.

HILLSIDE, New Jersey
SOUTHERN COLONIAL HOME
— 3 rooms, 3 baths, powder room, porch, 2 car garage. Large corner lot. Exclusive Westminster section.
ELizabeth 2-7264 (NJ)

Ideal for Catholic Institution. Putnam Valley—Stone house on lake, completely furnished, 23 acres, swimming, boat. All year accessibility. Two bedrooms, tile bath, panelled living & din. rooms, fireplace, mod. kitchen, heat, large basem., guest cottage, bath house, barn, toolshed, garage; 55 miles from New York. $45,000. Taxes $675. Call New York BU 8-4448 or PEekskill 8-4458.

In Catholic Area
TEANECK, W. ENGLEWOOD, N.J.
— Charming 8 year old Cape Cod. 90x120, 2 bedrooms; dead-end street, air-conditioned, separ. dining room, finished basement and bar, expansion attic and fan, w/w carpet. — $21,000. Private. TEaneck 6-2569.

Catholic area. Upper Mt. Clair, N.J. 2 year old split, 20 min. NYC; choice location, 3 bedrooms, 2½ baths, recreation room, patio, kitchen, attached garage, w/w carpet, landscaped yard, bow windows; extras; near school and transportation; mid 30's. Call evenings PI 4-8231, days — HU 2-4582.

Maria Regina High School
HARTSDALE, N. Y.
Vicinity of Orchard Hill. Split level, 3 bedrooms, 2 baths, carpeting, fireplace, near Catholic Church; 1 car garage. $31,500. Owner. Telephone
WHite Plains 8-9457

St. Francis de Chantel Parish
WANTAGH, L. I.
Sprawling Ranch, 80 x 100, 5 bedrooms, large living room, furnished family room, laundry and covered patio, attached garage; immediate occupancy. — Sacrifice. — $20,000.
SU 1-5981

St. Elizabeth Parish, Wyckoff, N.J
$18,990
Spotless modern ranch, 2 bedrooms, living room, eat-in-kitchen, dining room, tile bath, laundry, garage, 40x100; quiet st., convenient transportation. Buses to NYC; 40 min. by car; many extras. Phone TW 1-2377

Catholic Area
RYE TOWN, N. Y.
Attractive 2 bedrooms, ranch full expansion attic, dry cellar, large plot, low taxes, convenient schools, excel. commuting. Asking $25,500. Before 1 p.m. and after 6 p.m. —
WE 9-3317

SPECIAL NOTICE TO OUR MANY OUT-OF-TOWN CATHOLIC READERS WHO WILL BE [illegible] IN THE NEW YORK, NEW JERSEY, CONN., PENNSYLVANIA AREAS DURING THE SUMMER MONTHS — VISITING SHRINES - PILGRIMAGES - CATHOLIC SUMMER CAMPS - CATHOLIC SUMMER RESORTS AND CATHOLIC GATHERINGS — THE FOLLOWING HOTELS AND MOTELS HAVE SPLENDID REPUTATION FOR CLEANLINESS, COMPLETE SERVICES AND FRIENDLY HOMELIKE ATMOSPHERE. WE HIGHLY RECOMMEND THEM FOR THE VERY BEST IN HOTEL AND MOTEL ACCOMMODATIONS.

THE HUNTSMAN MOTEL, 2041 Riverdale St., West Springfield, Mass. Mass. Tpke. exit 4. — 12 air-cond. units. S, $6; D, $8-$10; 4 for $12. Crib, $1; cot, $2. TV free; radio avail. free. Pets. Café nearby, open 24 hrs. Self-service laundry 1 mi.
Special Consideration Given to Religious Groups.

NICKOLS MOTOR LODGE, New York Rd., Sturbridge, Mass. — 32 air-cond. units. May 15-Oct.: D, $8-$13; under 12 free; Nov.-Apr.: D, $6-$11. TV, free in 17; radio free. Playground. Café 1 mi. Older guest house, some cottages, new motel unit. attract. grounds, pond. Spec. rates to relig. gr. DI 7-2691.

BERKSHIRE CHALET MOTEL, Great Barrington, Mass. 1 mi. S on 7. 28 air-cond. units, 2-story. July-Oct. 15: S, $7-$9; D, $8-$12 3 for $12-$15; Oct. 16-June: S, $5.50-$7; D, $7-$10; 3 for $10-$12. Sitter list. TV pay. Playground. Café, 7 A.M.-10 P.M. Rm service. Golf green, badminton, croquet. Special consideration given to religious groups. Tel.: 393.

BERKSHIRE HILLS MOTEL — WESTFIELD, Mass. — 12 air-cond. units. June - Oct.: S, $7-$10; D, $10-$14; $2 each additional; Nov. - May: S, $5; D, $8. TV free. Special Rates to Religious Groups.
LOgan 8-8157

Barryville, N. Y. HOTEL - MOTEL. Under new management. E. Maue, propr. Rooms - Meals - Tap Room; Hunting, Fishing. Open All Year Round. Special Rates to Religious Groups.
Telephone: 9481 (Barryville, N.Y.)

REAL ESTATE

Nativity Parish
RED BANK, N. J.
3 bedrooms, 2½ baths, Colonial. Superb condition. Corner plot, patio, 2 car garage; walk to school. Enjoy swimming, boating all summer long at home. Sacrifice. SHadyside 1-9408

St. John's Parish
BERGENFIELD, N. J.
3 Bedroom Split, 102 x 75, Large Kitchen, Dinette, Spacious Living Room; near transportation & Catholic Churches. Must be seen! Sacrificing, $18,000. — DUmont 4-3219.

ARDSLEY, N. Y.
Near Catholic Church & Parochial School. — Cape Cod, 3 bedrooms, 2 baths, 9 months old, storms, venetian blinds & refrigerator included. $23,000. Owner — Phone OW 3-3154

Catholic area — Scarsdale
QUACKER RIDGE AREA
CENTER HALL RANCH
½ acre, beautiful landscape, 2 car garage, extras. $33,000
Owner — SC 5-0244

St. Anastasia Parish
BERGENFIELD, N. J.
2 Family Brick, New 2 Large 5 Room Apartments, 2 car Garage. Ideal for Doctor or Dentist Corner plot. $35,500
DUmont 4-6026

Ideal for Catholic Institution
LAKE RONKONKOMA
4 acres at $85. Hawkins Ave., 15 room house & 3 room cottage, near lake. Suit Nursing Home or Camp. Seen all day Sunday
SO 8-8080

In Catholic area of
NEW MILFORD, New Jersey
7 Room Split - 3 bedrooms - 1½ baths - recreation room - 90 x 100 lot - 10 min. to George Washington Bridge - ½ block to bus - Walk to shopping — Phone TEaneck 6-3098

NORTH SHORE
A HOME FOR EVERY PURSE
$14,000 to $27,500
We have a large selection of homes in various desireable North Shore communities. Cottage — 2 bedroom completely modern, $14,000; Ranch — 3 bedroom & den $18,500; Ranch Waterview — 3 bedrooms, 2 yrs old $22,000; Colonial — 3 bedrooms, 1½ baths, $25,000; Split level — 4 bedrooms, 2½ baths, $27,500. Come in and see these and others in our picture file. COONEY ASSOCIATES, Inc., 90 Glen Cove Road, Greenvale, L. I. — Telephone MA 1-1620

In Saint Dominic's Parish
in EAST NORVICH, L.I.N.Y.
7 room split level, 2½ baths, garage, fireplace, knotty pine room, 4½% mortgage, low taxes, $23,900. Owner,
WAlnut 2-0521

HELP WANTED

POSITION OPEN
for experienced chambermaid, waitress, Westchester rectory.
TE 5-0677

C O O K
for convent in Yonkers, live in
references required
YO 3-1449

DIDELIS PAPIGINIMAS

Darbininko prenumerata naujiems skaitytojams 4 mėn. iki šių metų galo tik 1 dol. Šiems ir 1961 metams — tik 5 dol. Rask bent vieną naują skaitytoją.

RELIGIOUS NOTICE

H A V E N
By-the-Hudson
Ideal Rest House for Ladies
Open all year round
Villa St. Dominic Glasco, N. Y.

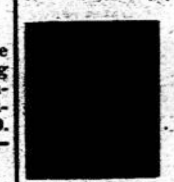

WANT PLENTY OF MONEY?

You can make over 150% profit. Just show No.1054 reversible necklace with its Genuine Mother of Pearl and colorful rhinestones surrounding a Full Color picture of the Virgin Mary & Our Lord. Beautiful cinemascope effect. 18" chain and gift box. Sells on sight. Send $1.00 ($2.50 value). Money back guarantee. Immediate delivery. Free Full Color Catalog. Make money regardless of your age. Order No.1954 today.
STEPHEN PRODUCTS CO. 2160 Broadway (Dept. D) New York 23, N. Y.

RESTAURANTS

Herman Wedel's
SUNRISE VILLAGE
Sunrise H'way, Belmore, L. I.
SU 5-1132 - SU 5-9573
2 Shows and Dancing Nitely. GALA CONTINENTAL REVUE. Excellent Cuisine. Luncheon served from 11:30 A.M. — Private Banquet Facilities.

Toomey's Grill
Cor. Rogers Ave. & Empire Blvd.
Brooklyn 29, N. Y.
GOOD PLACE TO EAT
Air Conditioned
PR 2-2541

CATERERS

For the Very Best in CATERING for Weddings - Graduations - Communion Breakfasts - Anniversaries - Ordinations and all Social functions contact the
JERSEY CATERING SERVICE
59 4th Street, Passaic, N. J.
GR 1-2170

PROFESSIONAL SERVICE

SMALL PLANT MAINTENANCE
Industrial or Institutional Boiler Room, plumbing, electrical, etc. Contract basis. Special consideration given to religious institutions. For particulars call . . .
BA 9-0845

CONVALESC. - HOMES

BELLE HAVEN
REST HOME
The Home with a Heart
Pleasant Surroundings. Located on the South Shore convenient to all transportation. Specializing in vegetarian diets.
Phone SAYVILLE 4-1601
for appointment

Asbury Park, N. J.
Fine Home - Catholic ownership
FOR ELDERLY PEOPLE
Good home-cooked meals
Tray service if necessary
Reasonable prices, inspection invited
PR 4-8425 (N.J.)

Catholics Welcome
MATURE FOLKS — Ambulatory only. Hunters accommodated. Good meals; beautiful country — Mrs. Mose Pane, R.D.#1, Red Hook, N.Y.
PLateau 6-5711
N.Y.C. Phone — FA 5-8354

CHILDREN BOARDED

WOMAN wishes to care for child of working mother, daily. Williston Park vicinity, — $15 weekly. Phone *Pioneer* 2-5347.

D E M E S I O !

I. CIGMAN, Inc.

Neseniai atidarė naują didelę MEDŽIAGŲ KRAUTUVĘ

183 ORCHARD STREET
NEW YORK 2, N. Y.

Turime didžiausią pasirinkimą vietinių bei importuotų medžiagų moterims ir vyrams labai žemomis kainomis.

Duodame dovanų tiems klijentams, kurie pirks nemažiau kaip už $10.00. — Ateikite ir įsitikinkite!

Tel. GR 5-0160

KRAUTUVĖ ATVIRA KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS nuo 9 ryto iki 6:30 vakaro

AR JŪS NEPERMOKATE
už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

K r e i p k i t ė s:

ALBERT F. PETERS (Petrauskas)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
84-17 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 3-1477
NAMŲ ADRESAS
106-53 — 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės

INSURANCE - REAL ESTATE
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

HOLY LIGHT
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
SAV. B. KUČINSKAS
35 So. 8th Street EVergreen 7-2155
Brooklyn 11, N. Y. Resid. ILlinois 8-7118

KLAUSKITE PATYS SAVĘS

Į žemiau patiektus klausimus jums atsakys firma, kuriai rūpi geras patarnavimas prieš jums siunčiant

DOVANŲ PAKETUS Į U.S.S.R.

1. Ar firma yra patikima?
2. Ar yra tai įrodžiusi?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja, išsiunčia ir paruošia visus reikiamus dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias įpakavimui dėžes?
5. Ar ištikro ši firma dirba daugiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji yra oficialiai patvirtinta?

Atsakymas bus T A I P į visus aukščiau patiektus klausimus, jeigu jūs savo dovanų paketus siųsite per bet kurį iš skyrių:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St. PHILADELPHIA 6, PA. WAlnut 5-3455	1991 Broadway NEW YORK 23, N. Y. LYceum 5-0900	NEWARK 2, N. J. 263 Market St. MArket 3-1966
4102 Archer Ave. CHICAGO 32, ILL. FRontier 6-6399	6446 Michigan Ave. DETROIT 10, MICH. TAshmoo 5-7560	390 W. Broadway S. BOSTON 27, MASS. ANdrew 8-8764
1313 Addison Rd. Cor. Superior Ave. & 71 St. CLEVELAND 3, OHIO UTah 1-0807	663 Hudson Ave. ROCHESTER 21, N. Y. BAker 5-9923	346 Third Ave. PITTSBURG 22, PA. GRant 1-3712
174 Tilghman Street ALLENTOWN, PENNA. HEmlock 5-2080	979 So. Broad St. TRENTON, N. J. EXport 4-8085	851 Hollins Street BALTIMORE 1, MD. MUlberry 5-8787
		202 Second Street LAKEWOOD, N. J. FOxcroft 3-6621

SIŲSKITE JŪSŲ PAKETUS T U O J A U MUMS
MES JUOS IŠSIUNČIAME G R E I Č I A U

[redacted]

JOSEPH AN[illegible] — TRAVE[illegible]

—HAVEN REALTY—

KELIONIŲ BIURAS LĖKTUVAIS [illegible]

Namų pardavimas, Apdraudos, Inco[illegible]

Mutual Funds — Pinigų inve[illegible]

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. [illegible]

DOVANOS GIMINĖMS

IŠSIUNTIMU REIKALINGA PASIRŪPINTI JAU DABAR!

KĄ *mūsų giminės SSSR, Ukrainoje, Gudijoje, Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Užkarpatėje labiausiai vertina gautam siuntiny???*

Be abejo, ATRAIŽAS GEROS, IMPORTUOTOS VILNONĖS MEDŽIAGOS SUKNELEI, KOSTIUMUI, PALTUI.

KUR *galima pirkti vilnones medžiagas dovanom pačiom žemiausiom kainom mieste?*

TIK 3 KRAUTUVĖSE FIRMOS

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.

Parduodama: šilkas, nailonas, satinas, aksomas, pliušas, gobelenas, drobė, medžiagos užuolaidom, antduriam, užvalkalam, baldam ir k.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.

S. Beckenteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt. Audiniai yra angliškos ir vietinės vilnos, šilko ir medvilnės

Specialiai žemos kainos tiems, kurie siunčia audinius į užsienį.

Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klijentam. Prašome užeiti ir pasižiūrėti!

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K & K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

Telefonas: ELizabeth 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO

Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo $9.50 už pilną eilutę

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS ir VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai

Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis

Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą

PAMĖGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y.

Tel.: AL 4-8319

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius LIETUVOJE

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite/skambinkite daugiausiai patyrusiam kelionių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU Inc.

45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir į kitus Sov. Sąjungos valdomus kraštus. Garantuotas pristatymas. Muitai ir kiti mokesčiai apmokami čia. Gavėjas NIEKO NEMOKA. Rašykite arba aplankykite jums artimiausius mūsų skyrius

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.

Licensed by Intourist

- NEW YORK 3, N.Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
- BROOKLYN 7, N.Y. 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 5-[illegible]
- LAKEWOOD, N. J. 126 - 4th Street — Tel.: FO 3-[illegible]
- PATERSON 1, N.J., 99 Main Street — Tel.: MU 4-4619
- NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: LO 2-1446
- PITTSBURG 3, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
- WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street — Tel.: SW 8-[illegible]
- HAMTRAMCK, Mich., 9350 Jos. Campau — Tel.: TR 3-[illegible]
- CLEVELAND 13, Ohio, 2883 W. 14th Street — Tel.: TO 1-[illegible]
- CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue — Tel.: BR 8-[illegible]
- SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: FI 6-1571
- NEWARK 3, N.J., 428 Springfield Avenue — Tel.: BI 3-1797
- PHILADELPHIA 41, Pa., 4925 Old York Rd. — Tel.: DA 4-4401
- SPRINGFIELD, Mass., 1716 Main Street — Tel.: RE 2-7163
- WATERBURY, Conn., 6 John Street — Tel.: PLaza 6-[illegible]
- GRAND RAPIDS, Mich., 414 Scribner Ave., N.W. — GL 8-2256 [GL 8-[illegible]
- PASSAIC, N.J., 211 Monroe Street — Tel.: PR 3-[illegible]
- DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue, — Tel.: VI 1-[illegible]
- VINELAND, N.J., West Landis Avenue, [illegible]

Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

[illegible]

[illegible] te Vytis — 217, ketvirtą — Chicagos Neris — 165,5. Prieauglio klasėse: antrą — Toronto Aušra 206, trečią — Chicagos Neris — 52. Čia taip pat įskaityti ir pirmosios žaidynių dalies, įvykusios New Yorke, taškai.

Futbole laimėjimą pelnė Chicagos LFK Lituanica I, kuri baigmėje lengvai įveikė Toronto Vytį. Chicagiečiai laimėjo net 4:0 (1:0). Prieš tai Lituanica I nugalėjo Lituanicą II 4:0, o Vytis sudorojo New Yorko LSK 5:0. Rungtynėse dėl trečiosios vietos Lituanica II suplieke New Yorko LSK 3:1.

Baigminėse rungtynėse Lituanicai I įvarčius pelnė H. Jenigas 2, A. Bavarskas ir M. Mikalauskas po 1. Laimėtojai gavo Rochesterio visuomenės paskirtą pereinamąją taurę ir Chicagos lietuvių vyrų choro vienkartinę dovaną.

Lengvoje atletikoje komandiniu laimėtoju tapo Žaibas. Geriausias pasekmes čia pelnė Žaibo atstovė R. Besperaitytė, kuri pasiekė du Liet. Sporto Sąjungos rekordus. Šuolyje į tolį ji nušoko 16'5" ir 75 jardų nuotolį prabėgo per 9,4 sek. Taip pat gerai pasirodė Aušros sportininkas A. Žaliauskas. Jis 100 jardų prabėgo per 10,6 ir 200 jardų per 23,3. Aušros [illegible] ries sportininkai Loy — Pikeliūnas baigmėje įveikė Kuraitytę (Neris) — Košubą (Lituanica). Vyrų dvejete Andrijauskas (Neris) — Grybauskas (Sakalas), finale nugalėjo Juodikius (tėvą ir sūnų) iš Neries.

Plaukyme komandiniai geriausiai pasirodė Žaibas su savo prieaugliu. Čia ypatingai užsirekomendavo 12 m. amžiaus mergaitė Dalia Čiurlionytė ir P. Malinauskaitė. Šiaip plaukymas, kaip ir lengv. atletika, sudarė liūdnoką vaizdą, nes iš vyresniųjų jau beveik nieko nėra belikę, o pajėgesnio jaunimo irgi nedaug įsijungia.

Žaidynių atidarymo metu sportininkus sveikino Lietuvos konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis, Fasko pirm. A. Vakselis iš New Yorko ir LB Chicagos apyg. pirm. J. Jasaitis. Uždarymo dalyje ir dovanų įteikime vėl žodį tarė Fasko pirm., o dovanų įteikimui vadovavo žaidynių organizacinio komiteto pirm. P. Petrutis ir V. Vakarų sporto apyg. pirm. A. Bielskus iš Clevelando.

Žaidynių proga išėjo 24 psl. leidinys — programa. Pusę šio leidinio užima įvairūs skelbimai, o kitoje dalyje įdėta nuotraukų bei keli apžvalginiai rašiniai.

E. Š.

[illegible]MATAI

[illegible]

[illegible] Hertforde. [illegible] piliečių [illegible] klubo pa[illegible] Anglijos p-bes [illegible] klubo šach[illegible] Makaitis, 15 [illegible] tose p[illegible] pirmą vietą [illegible] 6-1 taškų; [illegible] H. Jancis [illegible] tš., 3 vietą [illegible] veteranas Karl Allored iš Northampton, Mass. [illegible] Viso buvo 20 dalyvių. Pirmuosius keturius ratus Makaitis baigė su 4-0 taškų, penktam rate suklupo prieš latvį Jancį, tačiau kietai susiėmęs pridėjo 2 tašku iš paskutinių ratų, o Jancis teuždirbo pusę taško, pralaimėdamas prieš Ishkiną ir kitą — baigdamas lygiomis. Makaitis paskutiniame rate lengvai sudorojo Ishkiną.

Boston Sunday Globe, rugsėjo 11 d. atžymėjo Algį Makaitį, laimėjusį N. Anglijos B klasės meisterio vardą. "Young Algis Makaitis, one of Kazys Merkis protege from the Lithuanian Club, won the Class B event with 6-1 ..."

Algis Makaitis šiemet laimėjo tris stambesnius įvykius: Boston Schoolboy turnyrą, Massachusetts valstijos B klasės p-bes ir dabar N. Anglijos B klasės pirmenybes.

ICCF organas, rugpiūčio nr. talpina Romano Arlausko (P. Australija) laimėtą partiją iš švedo A. Fridh. Partija žaista IV pasaulio koresp. p-bių pusbaigminiam rate.

Povilas Tautvaišas, Chicagos ir Illinois meisteris, paskutiniam USCF Ratinge, kuris apima apie 2000 klasifikuotų JAV-bių šachmatininkų, stovi 16-ju su 2303 tš. Pirmas — R. Fischer 2640, S. Reshevsky 2620, toliau seka 9 Senior Masters, o po jų meisteriai: Mednis, Brasket, Abram, Denke, Tautvaišas ir toliau kiti su mažesniu įvertinimu.

Chess Review, rugsėjo nr. Illinois žiniose mini Tautvaišo laimėjimą Chicagos p-bėse.

Western p-bių, įvykusių Milwaukee, laimėtojų skaičiuje įvardintas šeštuoju Kazys Škėma, Detroit, Mich. Buvo 110 dalyvių. New Yorko įvykiuose atžymėtas Baltic Chess Club susitikimas su Morningside Heights C.C. Rankis, Purmalis ir Edvardas Staknys pelnė taškus Baltijos klubui. Zirnis baigė lygiom.

Postal Chess Ratings (apima per 4000 dalyvių) garbės sąraše paliečia tik vieną lietuvį: Ignas Žalys 1700, jis 15-tas. Kiti lietuviai įvertinti šitaip: Barūnas 980, Bikulčius 822, Bullockas 1194, Gedraitis 1238, Palčiauskas 1390, Puškorius 1106, R. Radys 1322, Vaitkus 738, Vaičiulis 1406, Weldžius 664.

GREIČIAU, AUKŠČIAU, TOLIAU

(Atkelta iš 6 psl.)

veikusi Daniją 3-1. Toks danų pasistūmėjimas yra pažymėtinas, nes danai yra vieni iš nedaugelio, kurie gali vadintis tikraisiais mėgėjais. Gaila, kad prieš pat olimpinius žaidimus keli jų rinktinės kandidatai žuvo lėktuvo avarijoje netoli Kopenhagos ... Kad ir netekę kelių iškilių žaidikų, danai pasirodė iš gerosios pusės, be kita ko, nugalėjo Vengriją ir vertai gavo sidabro medalius.

Krepšinyje vėl laimėjo JAV, antroj vietoj liko SS (su keturiais latviais) ir trečioj — oficialus pasaulio mėgėjų meisteris Brazilija. Beje, Brazilijos sudėty buvo Blatkauskas (tėvas lietuvis, motina lenkė). 1959 Blatkauskas žaidė prieš Šiaurės Amerikos lietuvių rinktinę, kai ji viešėjo Brazilijoje. Lietuviškai jis nemoka kalbėti. Pradinėse rungtynėse, kai Brazilija buvo nugalėjusi SS 58-54, sakoma, Blatkauskas buvęs bene geriausias žaidikas Brazilijos rinktinėje. Vėliau Brazilija pralaimėjo tai pačiai SS dviem taškais.

Plaukyme puikiai pasirodė JAV vyrai ir moterys — 11 aukso medalių. Australija pelnė 5, Vokietija — 2 ir Didžioji Britanija — 1. Vyrų gr. australams vieną aukso medalį išgriebė 17-metis latvis Jon Konrads, laimėjęs 1500 m laisvu stiliumi per 17.19,6. Jono sesuo, 15 metų Ilsė, gavo sidabro medalį už moterų 4x100 m laisvo stiliaus estafetę.

Populiarios statistikos, kurios oficialiai nepripažįstamos, bet kuriomis mirga pasaulio spauda, rodo, jog daugiausia aukso medalių sugriebė SS — 43, be to, 33 sidabro ir 30 bronzos. JAV antroj vietoj su 34 aukso, 21 sidabro ir 16 bronzos, o Italija — trečioj (13, 10, 13). Jungtinių (Vakarų ir Rytų) sportininkų atstovaujama Vokietija (su specialia vėliava) surinko 12 aukso, 19 sidabro ir 11 bronzos medalių, toliau: 5. Australija (8, 9, 6), 6. Turkija (7, 2, 0), 7. Vengrija (6, 8, 6), 8. Japonija (4, 7, 7), 9. Lenkija (4, 6, 11), 10. Čekoslovakija (3, 2, 3), 11. Rumunija (3, 1, 6), 12. Didž. Britanija (2, 6, 12).

Silpnokai pasireiškė skandinavų kraštai (iš jų geriausia Danija). Nesisekė ir Prancūzijai (nė vieno aukso medalio). Dėl to susirūpino prancūzų vyriausybė, kreiptasi ir į de Gaulle ...

Gal tiksliausiai, jei jau norime klimpti į statistiką valstybėmis, gautus medalius dalinti iš gyventojų skaičiaus. Tąsyk ir mažosios valstybės turėtų stiprų balsą.

Betgi tai ne olimpinių žaidimų tikslas ir prasmė. Pagal žaidimų atgaivintoją baroną Pierre de Coubertin, yra svarbiau "... ne laimėti, bet dalyvauti ..." Tūkstančiai sportininkų iš 87 valstybių tą principą gražiai pademonstravo Romoje.

Kęstutis Čerkeliūnas

S & G

buvusi

J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ

QUALITY MEAT MARKET

Home-Made Bologna

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS

Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius

We take all orders special price for Weddings and Parties

340 Grand Street, Brooklyn 11, N.Y. — Tel. Stagg 2-4329

Radijo programos

RADIJO VALANDA

ved. Jonas J. Romanas, sr.
WHIL — 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadien. nuo 11 iki 12 vid.

#

LAISVES VARPAS

ved. P. V[illegible]
WKOX — 1190 kil. Farmingham, Mass.
Sekmadienį nuo 8 iki 9 val. ryte.

#

RADIJO PROGRAMA

ved. Step. Minkus, Boston, Mass.
WLYN — 1360 kilocycles
Sekmadien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

#

VYČIŲ PROGRAMA

WLOA — 1550 kil. Braddock, Penna.
Sekmadien. nuo 1:30 iki 2 p.p.

#

LIETUVOS ATSIMINIMAI

ved. Jokūbas Stukas
WEVD — 1330 kil., New York, N. Y.
Šeštad. nuo 5 iki 6 p.p.

[illegible] ELEKTROS MOTORŲ TAISYMAS [illegible]

Atidara nuo pirmadienio iki penktadienio nuo [illegible]

Dėl didesnių užsakymų skambinti STerling 9-8534 (po 2 val. vak.)

REPUBLIC

Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel.: EV 7-2089

Sav. M. ir J. JOKUBAIČIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms

Vestuvėms ir pokyliams tortai

Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N.Y.

Telefonas: STagg 2-5938

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUČAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N.Y. Tel. VIrginia 6-9519

Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam

Salėje gali tilpti 100 dalyvių

PAUL'S RESTAURANT

LIQUORS — BEER — WINES

SKANŪS LIETUVIŠKI UŽKANDŽIAI

Šeštadieniais, sekmadieniais

Griežia J. Mortotaičio lietuviškas orkestras

Sav. P. VIŠNIAUSKAS

31 Spring St., New Britain, Conn. Tel. BA 3-9771

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: VIrginia 3-3544

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon St. Philadelphia 23, Pa.

POplar 5-4110

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 Chesnut Street New Britain, Conn.

Tel. BA 9-1181

CARROL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJAS

74 Providence Street

Worcester, Mass.

PL 4-6757 PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME

Joseph J. & Johanna H. Dirsa

81 PROVIDENCE STREET

WORCESTER 4, MASS.

PLeasant 4-3501 PLeasant 4-3865

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis — naujose patalpose —

SKAUSMO VALANDOJE SUTEIKIA PUIKŲ PATARNAVIMĄ

Edward A. Zigas FUNERAL HOME

540 East St., New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2342 — 9-[illegible]

Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn.